یادونه او درمندونه

د کتاب نوم ــ یادونه او درمندونه
لومړی چاپ
د کتاب موضوع ــ شعر.
د کتاب لیکونکی ــ سلیمان لایق
د کتاب خپرندوی ــ دافغانستان ددموکراتیک جمهوریت داطلاعاتو او کلتور وزارت.
Ketabton.com
د کتاب دچاپ شمېر ــ پنځه زره ټوکه.
د کتاب دچاپ نېټه ــ د۱۳۵۷ هجري لمریز کال دچنګاښ میاشت
د کتاب دچاپ ذمه وار ــ غلام حضرت همکار.
دچاپ ځای ــ دولتي مطبعه. کابل ــ افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

دگوندي رهبريادداشت

ملگری سلیمان لایق زموږ دهیواد یو پیاوړی او معاصر شاعر دی. دده یوه برخه شعرونه دزیارایستونکو طبقو او اقشارو له ګټوڅخه دفاع کوي او دهغو منافع تمثیلوي. په دې کتاب یادونه او درمندونه کې هم یوه برخه داسي اشعار شته چې هغه په ټولنه کې دطبقاتي تضادونو دخرګندولو په نسبت ویل شوي دي.

هیله ده چې داکتاب زموږ دزلمي نسل پرذهنیتونو په زړه پورې اثر وښندي او دنورو زلمو شاعرانو او لیکوالودپاره به یو ښه مثال شي.

په درناوي نور محمد تره کی

ددلو ۲۵ ــ ۱۳۵٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

داطلاعاتو او کلتوردوزیر یادداشت

دافغانستان ددموکراتیک جمهوري حکومت داطلاعاتو او کلتور دوزارت لپاره دډېرې خوښۍ ځای دی چې خپلو کړېدلو او ربړېدلو او له مترقي فرهن□ څخه لري ساتل شوو او محرومو خلکو ته،یو نوی اثر،وړاندي کوي.

دثور پرتمین انقلاب ،لکه هماغسي چې دڅوندانه په نورو برخو کې دژورو او ښتونو اوتحولاتو سریزه پیل کړې ده،زموږ دخلکو دنوي او مترقي فرهن□ او هنر دایجاد په عظیم کار یې هم لاس پورې کړی دی . او دا کار البته دا فغانستان دخلکودلرغوني فرهن□ دمیراثونو اودرنو دودونوله ساتنې سره په متناسب ډول سرته رسوي.

زموږ هیواد چې په بېلا بېلو ادبي اعصارو کې د دري او پښتو شعر ډېر ځلاند ټاټوبی او مرکز پاته شوی و ،له بده مرغه په راورو سته کلوکې دملي ضد ،ولسي ضد اوفرهنگي ضد حکومتو دتسلط په وجې،شعر او ادبیاتو په زحمت سره نیم ژواندې او مړاوې سلگۍ پکې وهلې.دشعر ډیوه ټپه وه ،ادبیاتو یوه منحطه او ارتجاعي بڼه غوره کړې وه،دتیاتر او تمثیلي هنر په نغري کې یواځې ایرې پاتې وې ،او په کلي ډول سره د هنر او فرهن□ فضا یوه مسموونکې اوزهرجنه فضا وه .

ویاړو چې دافغانستان دثور ستر انقلاب ددغه هیواد هنر پالونکو بچیانو ته دا موقع په لاس ورکړه چې هر ډول ناروا سانسور او غیر عادلانه بندیز له مطبوعاتو څخه لري کړي او ټولو هغو وطنپالونکو او صدیقو لیکوالو او شاعرانو ته دا آزاد فرصت په لاس ورکړي چې خپل خوځنده او انقلابي آثار، که نظم وي که نثر ، دخپلو زیا ر ایستونکو خلکو په خدمت کې وړاندې کړي ،هغه آثار چې وطنپرستانه او مترقي محتوی لري.

داطلاعاتو وزارت تر وسه وسه هڅه کوي چې زموږ خلکوته ددغسي آثارو په زیاته اندازه وړاندي کولو سره هغه تنده لري کړي چې دوی بالاجبار دپردیو غولوونکو او لار ورکوونکو ادبیاتو له لارې کنښېنوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دادی حاضر کتاب چې دثور دانقلاب په سباوون کې تاسو ته وړاندې کېږي دهيواد دمبارز او انقلابي بچي ، پېژندل شوي شاعر او ليکوال،ملګري سليمان لايق اثر دی چې هغه دغه دزړه کترې داستبداد په بدو شرايطو کې خوندي ساتلې او خپلو زيار ايستونکو خلکوته چې دهغوی لپاره يې ژوند کړی،مبارزه يې کړيده او خپل ژوند او هستي يې ورته وقف کړيده، وړاندې کوي.

دلايق د «يادونه او درمندونه » اساسي محتوی په دووعناصرو کې خلاصه کېږي: خلک او وطن.هغه خلک چې دتاريخ ريښتيني ايجاد ګران او جوړوونکې دي او هغه وطن چې دهمدغو زيار ايستونکوايجادګرانو کور اوټاټوبی اودمنځو سيمه بلله کېږي.

او ځومره ښکلی دی هغه شعر چې دټولو شعرونو خالق اوجوړوونکی پکې ستايل کېږي او لمانځل کېږي.

داطلاعاتو او کلتور وزارت وياړي او هيله لري چې دغسي مترقي اوپر محتوی آثار په زياته پيمانه خپاره کړي او په دې توګه د وطن دريښتينو زمنو او لوڼو،دانقلابي ليکوالو،شاعرانو او هنرمندانو،حق ورادا کاندي او دملي او مترقي فرهن□ يوه شتمنه پانګه منځته راولي .هغه پانګه چې راتلونکې نسلونه دمبارزې، وطنپالنې،خلکو ته دخدمت او ديوې پر مختللې ټولنې دايجاد په لار کې ترېنه الهام واخلي اودلارې رانه مشالونه يې وي .

داطلاعاتو او کلتور وزير

بارق شفيعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لایق او دده شعر

سلیمان لایق دشاعر په توګه دافغانستان دملي شورا داومې دورې دنهضت څخه زېږېدلی شاعر دی. دې نهضت دده دشعر لومړنیو سپرغیو ته لمن ووهله او ده ته یې لاره خلاصه کړه چې دسترو پښتو ژبو شاعرانو په کتار کې ودرېږي.

ده په دې دوران کې چې لا ډېر زلمی و، دوطن دفاع ته ور ودانګل ، داستبداد، بې عدالتي او داستعمار له پاته شونو سره یې مبارزه پیل کړه اوله لیریک شعر څخه یې مبارز شعر ته مخ ور واړاوه. دسیاسي اختناق او بندیز له کبله ده نشو کولای چې خپل شعرونه دډله ایزې مفاهمې دوسیلو له لارې خپاره کړي، نو به یې هغه دانقلابي روښانفکرانو په مرکو کې لوستل او دهغوی په ذریعه به نقلېدل اوعامېدل.

دی ١٣٣٦ هجري لمریز کال په شاو خوا کې ، دکارګر دطبقې دنړۍ لید تر نفوذ او جاذبې لاندې راغی .

د١٣٣٨هجري لمریز کال په حدودو کې لایق داصولي کینهو روښانفکرانو په محفلونو کې یو پېژندل شوی اوفعال شاعر او لیکوال و.

په١٣٤٣ کال کې لایق دافغانستان دخلک دموکراتیک ګوند مؤسسې کانګرې ته چې ددې ګوند دمشر ملګري تره کي په کور کې راغونډه شوې وه ،داستاځي په حیث لاړ او دده په قول دوباره تولد شو :

کله چې له ګونده دکانګرې انتخابي شومه
وزېږېدم بیا او تولد انقلابي شـــــومــــــه
نور دمحتسب په کوڅه نه ځمه او نــــه ځمه
لاړم له جوماته او سپېڅلی شرابي شومــــــه
(سپېدې دلایق نا خپور شوی اثر)

دلایق شعر زما په نظر دوه مرحلې لري:

یوه مخکې تر١٣٣٨ کاله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله وروسته تر۱۳۳۸ کاله.

په لومړۍ مرحله کې شاعر لا دخپل تفکر او شعر په احساسي مرحله کې دی.دهغه شعر یو تېره پربکړونی او روښانه لوری نلري او له څپڅپاندۍ سره مخامخ دی :

چېرې یو سم دارسوا او ناقــــــــرار زړه
دآرزو په لمبو سوی گرفتـــــــــــار زړه
زړه مې غواړي چې له زړه سره همرازشي
خدایه وښیه دې زړه ته یو بیــــــدار زړه

(چونغر)

په دغې مرحلې کې شاعر په نیم راښه مزله روان دی او نه پوهېږي چې چیري لاړشي او څه وکړي، خو وروسته تر ۱۳۴۳څخه دشاعر دسیاسي اوهنري واقعي بلوغ زمانه رارسېږي ، په دغې مرحلې کې شاعر خپله لیکه موند لې ده ، ژوند او هستي ته په ډېره روښانه سترگه گوري ، هی□ شی ورته ابهام نلري ،دطبقاتي مبارزې سره کرښه یې مخ ته ځلیږي او دهمدغې مبارزې له معیارونو سره سم یې خپل ژوند او هنر عیار کړی دی. له بلې خوا وروسته تر دغې مرحلې ده چې دلایق شعرلادپوخوا لي خوا ته ځي اودده دشعر خصوصیت وروسته تر دې مرحلې دادی چې خپل خلف نسل په ځان پسې را کاږي او په ځوانو شاعرانو باندې ژوره اغېز ه کوي .دده سبک ،دده الفاظ اودده دشعر مضمون د ورپسې نسل په شعرکې له ورایه ځان ښیي.زیاتره زلمي شاعران دده شعر او شخصیت ته احترام لري او ددوی زیات شمېر یې ځان دده شاگردان بولي.دلایق دژوند په ټوله موده کې داسې شېبه نده راغلې چې دی له حاکمه محافلو سره سوله وکړي،هغوی وستایي اویا حتي سوله ایزي لارې چارې ور سره غوره کړي .دی تل منتقد،جمال ستایونکی او مبارز پاته شوی اوپرله پسې یې خپل شعرته پر انقلابي لاره وده او تکامل ور کړی دی.له همدې کبله ده چې په ډاډ سره ویلای شو یو ځلمی او با مسؤلیته نسل چې نن یې قلم په لاس کې دی، که وغواړي یا ونه غواړي دلایق دادبي مکتب پیرو دی ،دهغه په لیکه روان دی او دهغه په سبک شعر وایي. که چېرې ددې لنډې سریزې حوصله تنگه نه وای نو مابه گڼ شمېر نمونې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته وړاندې کړي وای .

وروسته ترپورته مرحلې چې موږ یاده کړه دلایق دشعر لیک او لاره څرګنده ده او له همدې کبله ده چې وایي:

«اې زما ملګرو دجنـــــګو
زموږ دسرو سرکشو بیرغـو
اې راویښوونکو دزنګـــــو
زموږ دخوارو خلکو دننګو...
...نشته بله هیله بې له جنګه
نشته بله لاره بې له ننګـــــه»

(یادونه او درمندونه) او یا:

توره وباسه له تېکي ، چې ریښتونی یې باور شــــي
ستا په نن□ او په مېړانه ، ستـــا په توره اې پښتونــه
هره لاره ورته نیسه ، هـــــره تیږه ورته څـــاره
هر ګودر ورته ګرداب که ، هره ورځ ورته کلونه
باندې ویې شلوه خېټې ، ترېنه ویې باسه ستــرګې
پې ورویې ځپه ژامي ،پې ورمات یې که غاښـــونه

(یادونه او درمندونه)

تر هغو چې زه ملګری لایق دیوه مشر اودیوه ملګري په توګه پېږنم ،دوه څېرې لري:انقلابي لایق او شاعر لایق اوتر هغو چې زه لایق دیوه ملګري او استاد په دود پېژنم،هم لایق دی او هم شاعر.

انقلابي لایق تل دخپلو خلکو په خوا کې ،دکارګرانو، بزګرانو او زیار ایستونکو په سنګر کې دیوه وفادار او زړور لار ښوونکې په توګه پاته شوی دی ، هغه دافغانستان دکارګرې طبقې دګوند دغړیتوب شرف او ویاړ دګوند دتأ سیس له شېبې نه بیا تر اوسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوري لرلی او دادی دا نېکمرغي ورپه برخه ده چې پنځلس کاله یې پرته له څه ضعف او سستۍ او پرته له ستوماني نه دګوند ټول اوامر منلي او له خپلو خلکو سره یې اوږه په اوږه د استبداد،ارتجاع او استثمار اوهرډول ستم سره مبارزه کړې ده او اوس دنوي پرتمین افغانستان دجوړښت لپاره دافغانستان دخلق د دموکراتیک ګوند دمرکزي کمېټې،دافغانستان دجمهوري دولت دانقلابي شورا او دوزیرانو دشورا دغړي په حیث په کار لګیا دی.

لایق دیوه انقلابي ملګري په صفت په اصولي برخه کې یو بې ګذشته او کلک او کله هم ځیږ ملګری دی چې دخلکو دګټو په برخه کې په ځان هم نه رحمېږي.

هغه دانسان ټول غرور، ټول شرف، ټول کرامت او عزت دیوه ولس په غرور، دیوه ولس په شرف اودیوه ولس په کرامت او عزت کې ویني او تل یې دیوه انقلابي ملګري په توګه له هرډول ځان ځاني او خودخواهۍ او انساني هوا او هوس سره مبارزه کړې ده .پخپله یې جګه شمله نده وهلې خود ولس او زیار ایستونکو خلکو شمله یې تل لوړه او ویاړلې ساتلې ده او تل یې له ځا نه انقلابي تواضع ښوولې ده. او همدا وجه ده چې دهغه انقلابي او هنري شخصیت دبهرنیو شاعرانو اوادیبانو او په خارج کې دپښتو ژبې زده کوونکو پام ځان ته وراړولی دی. او دادی دهغه شعر دهیواد له پولو څخه پورې وتلی او په یو شمېر هیوادونو کې لوستل کېږي،څېړل کېږي او ترکره کتنې لاندې نیول کېږي چې دا پخپله زموږ دشاعرانو، زموږ دخلکو او فرهنګي ټولنو لپاره دویاړ او افتخار وړ خبره ده.

خو شاعر لایق بیا د ډېرو رقیقو احساساتو خاوند پاتي شوی دی ،هغه دژوند ډېرو تابلوګانو او رومانونو ژړولی دی. تر هغو چې زه خبر یم داختر مړۍ یې په دې دلیل له ستوني نده تېره شوې چې په زرهاوو زیار ایستونکې ماشومان په هماغې شپې نهر نهور او وږي ګرزېدل او ده دا وس نه درلود چې ټولو ته ډوډۍ ور کړي.

زه بیا بیا ددې شاهد پا ته شوی یم چې کله دوطن له یوه ګوټ نه یو رنځور ملګری راوستل شوی نو لایق یې سخت ځورولی او له خپلو ټولو مشغولاوو سره سره یې درنځور ملګري پوښتنه کړېې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشاعرانو زړونه ډېر پراخ دي او دا بيخي ربنتياده. دلايق زړه دخلکو دمينې کور دی. دلايق په هر شعر کې له خلکوسره، له ډېرو ساده خلکوسره، له کارگرانو،بزگرانو، له شپنو او زيار ايستونکوسره مينه ځپې وهي. له ماشومانو سره مينه دشاعر يو ځلاند او غوره خصوصيت دی. هي□ ما شوم له هغه سره دنابلدی او بيگانگۍ احساس نکوي.

لايق دکارگرانو شاعر دی،دلايق په شعر کې ددغې دوران جوړوونکې طبقې دآزادۍ او دهغې له خوا دتاريخي رسالت دسرته رسولو ډېر پيغامونه شته. لايق دبزگرانو شاعردی،دوطن ددښتو او کروندو په ښکلاهغه سړی پوهېږي چې دلايق په شعر کې ددغه ژوندي او ددښتو دخاوند بزگر ستاينه او لمانځنه ولولي.

لايق دخوارو او په کلونو کلونو لا لهاندو اوسرگردانه کوچيانو پرديسانو شاعر دی،دهغو کوچيانو چې پېړۍ پېړۍ دهغوی کډې بار دي او له يوې سيمې نه بلې سيمې ته په سفر لگيا دي.

او لايق ښځه ستايي نه يوائې يې پدې ستايي چې د خلقت يوه باکماله او ظريفه تحفه ده بلکې پدې يې ستايي چې هغه مورده، هغه دبشري نسلونو روزونکې او پالونکې ده، هغه ده چې نړۍ ته ستر او جاوداني شخصيتونه وړاندي کوي.له ښځې سره دزړه خواله کوي اودهغې دمظلوميت پيغام دټولو انسانانو غوږونو ته رسوي:

مه مې خندوه نارينه نه يم دخندا

زه يوه ناره يم دغمونو د دنيـــا

او:

زه دژوند جوهر دعشق ډېوه دانسان مورومه

تا کړمه نانزکه دشيــــــــطان د مشغـــو لا

زه دانسان موريمه درنـــه يمـــه آزاده يــــم

دا دبندگۍ زولنې لـــــري کـــړه لـــه مـــا

(۹۸مخ- دښځې ژړا)

او هم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« عشق يې دانسان دژوندانه د بقا لاره
غېږ.يې مدرسه دنوابغو د فکـرونـــــو
ښځه يوه نغمه ده دعشقونو دخوبونـو
ايستې ده فطرت د ژوندانه له ربابونو »
(۵۹ ـمخ، ښځه)

لايق دهر شاعر په شان په ښکلا باندې مين دی خو هغه هېڅکله له ښکلا نه په ځانګړي ډول دخوند اخيستلو هڅه نکوي، هغه ښکلادټولو لپاره ،دخپل ولس لپاره، دخپلو خلکو لپاره پرته له تبعيض او امتياز نه غواړي.

دلايق په شعر کې هرڅه ښکلي دي، لمر ښکلی ، دښته ښکلې،سين ښکلی، ګل ښکلی، بوټی ښکلی، شګه ښکلې، ځوځ ښکلی، بېديا ښکلې، چمن ښکلی او بالاًخره «چونغر» ښکلی او تردې ټولو پورته دزيار ايستونکې انسان تصوير ښکلی.

او دادی اوس لايق دثور دپرتمين ژغورنده او ستر انقلاب تر بري وروسته د«يادونو او درمندونو» ښکلې ګېډۍ برابره کړې او خپلو زيار ايستونکو خلکو او قهرمانو ملګروته يې وړاندې کوي. هغه ګېډۍ چې پکې هرڅه شته ، « دژړو شپو» له ياده نيولې بيا دثور ترسرو او انقلابي ورځو پورې.

زه لايق ته ديوه شاګرد او يو کشر ملګري په توګه چې نه يوازې دسياست په ډګر کې ورسره يم يلکې دفرهنګي کارپه جبهه کې به هم دهغه په خواکې ولاړ يم ، د«يادونو او درمندونو» مبارکي وايم

او هيله من يم چې زموږ دغه انقلابي شاعر په خپلو پياوړو ادبياتو او اشعارو کې د ثور د پرتمين انقلاب نه نشت کېدونکی او ښتون او دهغه دنتائجو دسپېڅلو ګلانو يادګارونه راتلونکو نسلونو ته ولېږدوي او هيله لرم چې دشعر دغه ستره مجموعه وکولی شي دانقلاب په راتلونکو برياليتوبونوکې خپل ستر او عظيم رسالت سرته ورسوي.

ويلړم چې دا مجموعه وروسته دثورتر پرتمين انقلابه چې دافغانستان دخلق د دموکراتيک ګوندپه لار ښوونه اودخلکو دوسله وال پوځ په وسيله او زموږ دګوند دستر

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشر نور محمد تره کي په امر سرته رسېد لی دی ، خپرېږي او دا داطلاعاتو او کلتور دوزارت لپاره دافتخار ځای دی چې دوطن دیوه زړور او با احساسه انقلابي شاعر حق وروسته ترډېرو کلو څه ناڅه ور ادا کوي.

ـغوړېدلي دې وي زموږ دنوي شعر سره ګلان.

ـاو تېره دې وي دلايق دشعر ځلانده توره !

امين افغان پور

کابل ـ ۵ر۵ر۱۳۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلونکو ته

ډېر و ګړي به زما له مرګه وروسته
زما په شعر باندې وايي ايرادونه
ښايي ځينې په دې پوه شي چې په خوله مې
ظالمانو لګولي وو مهرونه
که هر څو فلک ناوړې په ما وکړې
ما ج□ کړي دي دخلکو آوازونه
ما آسمان د آزادۍ ته لار ايستله
خوخونې ښکارې مې مات کړل وزرونه
هره خوا چې د رڼا په تمه لاړم
خواه شوي وو ډېوو لاندې دامونه
لاس مې ج□ که د دردمن دسر ساتو ته
که هر څو يې راځپلي وو لاسونه
هر آواز مې د مظلوم دسر سپر شو
هر يو بيت مې د محروم د زړ ګي خونه
زما هډو کې به لا فخر کړي په ګور کې
و مې نه ليکل د سپيو صفتونه
د حرمان په لمبو وسوم خو ټيټ نشوم
ومې نکړل مغرورانو ته عذرونه
چې زاړه کې اسير شوي وو له عجزه
ما کړل مات هغه دعرف ځنځيرونه
نوی روح مې د پښتو شعر ته ورکه
په ګلونو کې مې ونغښتل اورونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر کلو کلو به خېژي زما لـــه شـــعره
دشهیـــدو تکلـــونـــو فـــر یـــا دونـــه
څو چې ژبه دپښتو يي زه به یمـــــــــه
هېر به نکړي پښتانه زما لالونـــــــه

کابل ــ ۱۵ر۱ر۱۳۴۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن ته

بیا په ما راغلي چپاوونـــــــــه دغـــــــمونو
راکه نوئ دمه اې زما ښکلې وطنـــــــــــــه
وینه مې قربان شه ستا لپاره درنگونـــــــــــو
ستر گې گلان شه ستـــــا دټرو په لمـــــنه
ستا په محبت کې ملا ونیوم پـــــــه کـــــــفر
گوري زما لپاره په هر گام کې دار او ونـــــــــه
نور که له تا غوړي جنتونه دعیشونـــــــــــــو
زه به ستا لپاره سره دوزخ ته شم دننـــــــــه
ته که بې حاصل یې که جاهل یې که کاهـــــل یې
ستا خېره که خواره، که سپېره ده، که پمنـــــــه
ماته دجهان ترټولو ښو ښایسته تـــــــــه یې
ځوځ دې راته ښکاري رنگینه تر هر سمنـــــــه
ما کې که څه شته دي ستا له فیضه راکې شته دي
اې پروردگاره زما دروح زما څښتنـــــــــــه
زه دې دتوفان په یرغلونو کې رالوی کــــــړم
عشق کې دې پاخه کړل زما زړه او زما ینـــــه
زما له هر آواز سره پښې دامیر رېـــــــــــبر.دي
ځکه چې ما ج□ که دا آواز ستا په بلنـــــــــه
ته زما ځیگر یې زما زړه یې زما عشـــــــــق یې
زه د تا آواز، د تا فرمـــــــان، دتـــــــامننه

کابل ــ ۱۸ر۵ر۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو ته

را تېرېږي دزندان له دیوا لونـــــــــو
دزمان دقافلې نوی جـــــــــــــرس
هر آواز دآزادۍ چې رارسېـــــــــــږي
زما په ستونې کې قوي شي یو په لـــــــس
دون همت په یوه گوله باندې تسلـــــیم شي
مرد به نشي په گولۍ له ځایــــــــه پس
بې له تېغه بله لار ورســــــــــــره نشي
چې نه کور در ته پرېږدي او نه جـــــوس
گوره گوره چې گرېوان یې خوشي نکـړې
ځودې متې، ځودې لاس وي، ځـــودې وس
ددې تور زندان قلفونه رېز مـــــــرېز کړه
نا مردي ده قبلـــــــــــول ددې قفس
په مردۍ او آزادۍ باندې یې تېر کـــــــړه
څه که ژوندې یوه شېبـــــــه وي یا نفس
سره یو شئ درواري شم خورو خلــــــکو
دسیلاب مخې ته نه درېږي خـــــــــس
په وطن چې خپل وطن به خلاصومـــــــه
خلکو نلرم په زړه کې بل هـــــــــــوس

کا بل، گذرگاه ــ ۱ر۳ر۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خودۍ یون

دا له موږه سره څـــــه کـــــوي گردون
دا ملگری دټيټانو دغــــــــــــه دون
له غروره مې سر كوز نشو فلك تــــــــه
څو مره لوړ دی دا زما دخودۍ يـــــــون
دا افسوس دی چې خپل وروررا سـره نه ځي
دا جاهل،په ځان ناپوه، دغه جبـــــــون
كنې ما به دا تاريخ و اړولـــــــــــــى
په تقدير به مې وهلى و شبخـــــــــون
كه آسمان هر څو څپيړې په مخ راكـــړې
تسليم نشو دا زما زلمى جنـــــــــون
يو زمان به ددې خلكوپه سو ك ما ت شي
هغه سر چې ج□ آسما ن تــــــه و پرون

كابل ــ ۲ر۳ر۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپسرلي آواز

بيا له غرونو رارسېږي يـــــو آواز
خوځوي په مړاوو بڼو کې پــرواز
دنسيم مطرب په زيږو پاڼو لــوبي
گرزوي په وچو لښتو کې شهباز
خا مخا به بيا په گلو بهار راشـــي
بلبلان به شي چمن کې هــم آواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنجونو مینه

یار به مې پخلاشي زړه وایي گواهــــــي
کله پاته کېږي په سپین مخکې سیا هــــي
چا ویلي داچې ښایسته لوټوي زړونـــــه
کله روا شوې پرښتو ته تباهـــــــــــي
پرې مې ږده ملا زه دتسپو او نفلو نه یـــمه
عشق په لېونتوب را باندې وایي گواهـــي
یار را اچولې په لاسو کې تورې څـــــڼې
زه یم دخوبانو لاس تړلی سپا هـــــــــي
ژوند یوه قافله ده دغمونو، د دردونـــــو
یمه دغمونو په ټټا لونو کې را هـــــــــي
لامبم هره شپه دخپلو اوښکو په تالاب کې
لېږمه کاروان دفریادونو پگا هـــــــــــي
جار به جنتونه پالنگونه کړم دحـــــورو
یار که چېرې راکړي پخپل غېږ کې پناهي
نه ځي له لایقه عشق دنجونو په توبــــــو
نه ځي له زنگي نه په زمزم کې سیاهـــي

کابل—۱۲ر۴ر۱۳۴۲

تاسي که یو نشئ اې خورو ورو زلمیانو   هېڅکله به نشي څوک آزاد او نه آباد
زموږ نفاق وسله د د ښمنانو د بـــري ده   یو شئ سره یو شئ چې وطن نشي برباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقي ته

ساقي ماته سره اورونه را دچښــــلو ثه دسولو ثه دځان رسوا کولـــو
هسي اور چې لېونيو سره ښـــــايي توفيق راکړي دگرېوان دڅيرولـــو
په مستۍ کې رانه حزم دسر واخلـــه مجال راکړه دخپل ځان فدا کولـــو
ستا دشونډو له گرمۍ نه قرباني شــم ستاله اوره، ستاله شوره ستاله سولو
څومره څومره چې سوځېږم نه مړ ېږم ثه قدرت لرم دځان رسوا کولـــو
له ځيگره مې دوينو فوارې ځـــــي چې مشغول يم دوطن په يادولـــو

کابل ٦ر۴ر١٣۴٣

دا وطن به ښکلی شي

داتياره به ټوله شي له غرونونه رڼا بـــــه شي
دا آسمان به پاک شي له وريځونه پخلابـــه شي
دا دځو ليوانو او خوگانو دوحشت شپه بـــــه
تېره شي له سترگو په يوه رپ کې الونيا به شـي
دا دسويو چيغو دتيري او د ستم سيمـــــــــه
مېنه دوروری ، اوآزادۍ، او دصفا بـــــه شي
داوطن به ښکلی شي، سمسوربه شي،آبادبه شي
پېټ به په گلونوشي، ښايست ددې دنيا به شـــي

کا بل ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزا د پروا ز

گرزم لېوني غوندې رغونه لټومـــــــــــه
ثنهو دجانا ن ته ثو گلونه لټومـــــــــــه
او ښکې مې له سر گو په گرېوا ن دا خوشي نه ځي
غاړې د دلبر ته ا مېلونه لټومـــــــــــه
زه د ښايسه وو د جلوې پروا گير نه يـــــــم
دې بېدرده زړه ته ثو دردونه لټومـــــــــــه
وا يي په دې سيمه د کاروا ن اورونـــــــه بل وو
زه يې په ايرو کې اثرونه لټومـــــــــــه
زه انقلابي يمه ريبا ره يا رته وا يـــــــــه
ستا په نظرو کې گردشونه لټومـــــــــــه
ما دزمرو غږ.و په دې غرو کې اورېـــــــدلی
گرزم په هغو پسې او غرونه لټومـــــــــــه
چېرې هغه ورځ چې به آسمان له غوسې تور شي
يوه آزاد پروا ز ته توفانونه لټومـــــــــــه

کابل ــ ۴ر۴ر۱۳۴۲

گون□ شوي فريا دونه

څه گون□ شوي د پېريو ارمانونـــــه   دمړو ورته افغا نانو په رگـــو کې
چې په هو به يې دنن□ رغلي تاوده وو   اوس يې نشته بې له مرگه په ايرو کې

انساني چيغه

که هرڅو زما ځواني ده سړه شـــــوې　　زه لا اوس هم لېونی او ارماني يـــم
په لاسو کې مې کړئ شورو فغان کړي　　دڅه خامو ځنځيرونو زنداني يـــم
په توفان مې وېروي او نه پوهېـــــږي　　چې زه مخکې له توفانه توفاني يـــم
خوله به پټه هرگز نکړم که حلال شـــم　　زه دخلکو يوه چيغه انساني يـــــم
ما له مرگه ويروي او خنـــــدا را شي　　چې څه وېره به کوم چې قرباني يم
دی زاړه برجونه غواړي په ماتم کړي　　زه يوه نښه دبرجو دويراني يـــــم
له ما هيله دزړو حوصلو مه کــــــړئ　　زه څپو په سر اخيستی سيلاني يـم

کابل ــ۱٦ر۷ ۱۳۴۴

دمبارزې سر

کوز نشو ظالم ته په هې□ توگه زما ســـــــر
هرڅو مره که گرم په وهو شو ستمــــــــــگر
زه په ج□ آخور کې دچا نه خورمه وربشي
نه دچا خر کېږم دبارونو نه کــــــــــــچر
زه که دچا خر شمه پښتو به شرمنده شـــــي
ناړي به را تو کړي په سپين مخ باندې هنـــر

کابل ....

بيا را ژوندی شوی په وطن کې استبداد　　بيا چاړه سره شوې ده په وينو دجلاد
پورته کړئ زلميانو شور دخلکو ديووالي　　جگه کړئ ناره په غرو رغو کې دجهاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ وطن به آزاد شي

هر آواز چې پورته زما له خولې شو په مستۍ کې
خوله را باندې ماته محتسب کړه په وهلو
دا دحق آواز دی چې نه مري نه غلی کېږي
کړي دې زاهدان تکل دځان دشرمولو
نه ځي له رندانو شور دمینې په توبو
غلي مستي نشوه په منصور کې له وژلو
سم شو پرون بیا دشور بازار ملا په کلیو
ستړې شوله خوله مې دلاحول په ویلو
دا دانګریز سپی به له دې خلکو نه تم نشي
ځو چې یې یو غابښ وي لا په خوله کې دچیرلو
مادی درولی په غیرت پرچم دخلکو
زړه مې دی نیولی هر لړم ته دچیچلو
باد دآزادۍ به دپرچم وزرونه خلاص کړي
خلک به ژوندي شي دهغه په رپېدلو
خور به شي هیبت زموږ دچیغو په وطن کې
مات به ځنځیرونه شي له متو او څنګلو
دا وطن به ښکلی شي ،آزادبه شي، آبادبه شي
خلاص به سي دشیخ او دشیطان له ځورولو

کابل-۱۳ر۶ر ۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغزیو لار

نه وزي له خولې نه مې بې ساهه ترانه
شرم دساقي دی بې شرابو پیمانه
زه په دې تیارې کې یوې رڼا ته منتظر وم
اوس به یاران و گوري مستي ددیوانه
لار دیار دوصل په گلانو پټه نه ده
اخلي په اغزو کې ازموینه زمانه
جار شمه ،قربان شم سره یو شئ خورو خلکو
نه دی په وجود کې هی□ یو غړی بیگانه
نشته ځان ځاني کې مصلحت دلامبوزنو
سېل دحوادثو هسي غواړي بهانه

کابل ......

زما انتخاب

ما له دې نړۍ نه انتخاب که عشق دښکلو
شرم دی بلبل ته چې مین نه وي په گلو
زه په هر ذره کې دجانان تجلي وینم
ځکه یو شان ځیر یم سپین او تورته په کتلو
دا دژوندون دروی هسي نه دی چې گونگی شي
بوخت دی زاهد دخپل آبرو په خرڅولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخلکو غیرت

نه به شي له ت□ داستبداده سره سم
نه غیرت دخلکو، نه زما لېونی غم
سر خو هغه سر وي چې پې وار د تیږو نه وي
زړه خو هغه زړه وي چې وریت شوی وي په غم
موږ به دغه خپله دنیا ګې بله دنیا کړو
مات به شي دې لوبه کې سرو نه دستم
هیڅکله دخلکو دښمنان تم کوی نشي
نه جادو دشیخ نه ګوزارونه درستم
زه دهغې خاوري نذر شوی قرباني یم
یوه خوایې آمودی بله پوله یې جېلم
نه ځي افغانان له نامحرم سره په لاره
رزم او بزم نشي دمحرم او نامحرم

کابل ۱۳ر٦ر۱۳۵۱

دلمر جونګړه

اې دوړانګو لورې داتیاره لاره رڼا کړه
اې د سپېدو خورې دغه توره شپه سبا کړه
زما په سړه وینه کې داور ګرمي خوره کړه
ماته ننه زړه کې یوه دلمر جونګړه را کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دڅښو جال

په چمن کې چې دې پرق دخندا خور شي
زما دزړه په کور کې ګډ دهیلو شور شي
چې دمخ ته څومره ګورم هومره سوځم
ما بد مرغ ته دې دوصل او به اور شي
په یوه موسکا دې عقل رانه یو ووړ
خدازده څه به لا په ما بېچاره نور شي
لېوني په ځنځیرو کې فریادي شي
چې په مخ باندې دې جال دڅښو خپور شي

کا بل ۵ر۳ر۱۳۴۴

نوی یون

تاریخ څه دی ؟ یو آواز دی
ازمویي زموږ غوږونـــــــه
ډکوي زموږ جامونـــــــه
تشوي زموږ عقلونـــــــه
ته یوه خپله نغمه سر کــــړه
اې ددغه زما ن یونـــــــه
اې ددغه وخت مـــــلالـــې
اې د دې مهال مجنونـــــه
اې زمریه، اې پښتونـــــه

کا بل ۷ر۱۲ر۱۳۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زما ن څرخ

څرخې دزمان ګرزي احمقان ورته اړم دي
دا ناورسره ځغلي ، هرقدم کې په مخ لوېږي
يو باسي دزمان په توفانو کې دژوند لاره
بل سپور دده په څټ په پټو سترګو پې تېرېږي
دنيا توره تيا ره ده دتيارو کسا نو لاس کې
ډېوې يې هغه څوک دي چې سوځېږي ويلي کېږي
هرباغ فتنه دعقل ، هرچمن آفت دفکر
هر څنډه دسنبل حلقه ددام ده چه غوړېږي
هرشرن□،هره نغمه، هره سندره، هره لوبه
ځګروي دي او سپلي دي يا سلګۍ دي چې خورېږي
برېښنا يې غاښ چيچنې دغمونو دباران دي
باران يې دغم اوښکې دي په ژوند باندې اورېږي
دغرب ښکلي ګلان يې دمشرق په وينو رن□ دي
دشرق سا ده بلبل يې بويوي ترينه تاوېږي
پيړۍ لکه بېړۍ چې درنه شوي يې بې حده
زموږ دژوند له مال سره مجهول پلو خوځېږي
کږه وږه روانه ده ،موجونه يې وردانګي
بې درده ماڼوګان نه يې پروا کړي نه وېرېږي
اې عقله له مغرور انسان نه وکړه دا پوښتنه
دا ستا کاږه مزلونه عاقبت چېرې رسېږي ؟

کابل ۳ر۳ر۱۳۴۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امید زرینې وړانګې

تورې وربځې کوړه کوړه پلنې پلنې
ترې وتلې دلمر ژېړې ژېړې ستنې
د بهار دزړه لو ګي کې ماته برېښي
دامېد زرینې وړانګې سرې بخونې
آسماني برېښنا به وخاندي بېد یا ته
که هر څو دوربځو ستر ګې دي ژړنې
لمر به خور شي دشپنو په تیارو تا لو
په ګلونو به شي پټې لوڅې ونې
اغزن غرونه، وچ لاشونه، سپېرې دښتې
سم جنت به شي له څوکو تر لمنې
نا امید بز ګر به وخاندي بېوا که
نا څا پي به ټولې پولې شي چکنې
خو په ډېر افسوس به بولي ځوانې پېغلې
زما دژوند ترخې سندرې دا غمجنې

کا بل ۱۵ رر ۱۳۴۱ ۱

د ژوند قصه

ژوند د هڅو د رز مونو یوه قـــــصه ده
د مردیو نامردیو په غوغـــــا کـــــې
ګوره ګوره چې فرصت درنه لاړ نشـې
تش دخبټې او دخوټې پـه سو دا کـــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمان تبنتي

ما نه هسي بېوفا گلرخان تبنتي
چې له زړه دمحتضر نه ارمان تبنتي
گوره هومره افتاده او زبون نشې
چې له لاسه دې اختيار دخپل ځان تبنتي
دآسمان په مټ کې توان د وهو نه و
د بريښنا خنجر ته گوره عريان تبنتي
ته لا کومې زمانې ته منتظر يې
زه يې وينم ورځې خوځي زمان تبنتي
ځو چې ته دا ليمڅي کوځو اوباسې
زما له زړه دفريادونو توفان تبنتي
په اسره به مطلوب در نشي په گوتو
ور پسې شه چې راغلی امکان تبنتي
ځوک به يوه اوښکه په ما او تا توی نکړي
خلک لاړ وهي په بيړه جهان تبنتي
تر گوزار دې قرباني شم ليږ چټک شه
چې دنښې له ساحې نه لېوان تبنتي

کابل ۱۵ر۱ر۱۳۴۱

اغزي او گلونه

پرپړده پرپړده چې ببرشي ، لاببر شـي دارنگين رنگين گلونه دبستــــا ن
لمر او تنده به دسختو نر معلوم کړي چې اغزي دسارا مري او که گلان

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمزورې رڼا

دتياره ژوندون په لار کې زموږ دمخه
يوه ضعيفه ډيوه ګۍ سوځي بلېږي
لاره ورو وهئ ملګرو باور نشته
دا رڼا په او سېلي باندې ټپېږي
زه يې وينم چې دهر قدم له زوره
لکه پاڼه دنسيم مخ ته رپېږي
په هر ګام کې دشيطان دامونه ينبي
هر لاروي ته خروړي سپي غپېږي
زه به وو ايم دژوند خوږې سندري
خير که ژامي مې متېږي يا ځبېږي
تر هغو به دا دميني بلبل ساتم
څو دردونه دانسا ن په کې چغېږي
پروا نشته که دا لار توره تياره ده
ماته کانې بوټي حال وايي غږېږي
کومه نښه چې منزل ته لوری ښيي
ماته لمر غوندې رڼا کړي او ځلېږي
اې زما دزړه تڼاکو په چودو شئ
عمر لنډ لکه برېښنا دی او تېرېږي

کا بل ۲۸ر۱۱ر۱۳۴۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

حر کت

نغښتي حر کت کې فطرت لوی لوی قوتونه دي
ځکه هم مکان او هم زمان په خو ځېدو دی
ته لا تر شړی لاندې ویده په درانه خوب یې
ستورو ته یورپ کې بل انسان په خو ځېدو دی
ته د سېلاب لار کې پنډوې وزې او مېږ.ي
زه وینم په غونو کې باران په خو ځېدو دی
څومره افسوس را شي چې تا وینمه ویده یې
بلې خواته گورم درست جهان په خو ځېدو دی
وباسه بېړۍ خپله ساحل ته چې زه وینم
بحر قهرجن دی او توفان په خو ځېدو دی
ج□ شه ، را بیدار شه هسي نه چې پکې دل شې
ځمکه که او به دي، که آسمان په خو ځېدو دی
زه دبلبلانو او گلانو شاعر نه یمه
ماسره دشپو ورځو کاروان په خو ځېدو دی
دانړۍ به مسته دشرابو په نغمو کمه
دومره که تسل شم چې افغان په خو ځېدو دی

کابل ۷ر۹ر۱۳۴۲

دپېړيو په بټۍ کې

سر دې پورته کړه له خوبه او بو یووړې دتاریخ د تاړاکونو څپـــــو یووړې
پولادنه شوې دپېړیو پــــــه بټۍ کې لکه ځوځ داز موینو لمبو یـــووړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه به تر څو ژاړم

ناست یې ته سبا ته او زه وینم سبا درومي
ګوري زمانې ته او زه وینم چې دا درومي
پرانیزه کوګل دې چې زه بلې لمبې در کړم
زه اوس ایرې کېږم دا اوروته له ما درومي
مه ځه هغې خوا ته چې دلارې اوری نشته
سم شه هغې خوا ته چې دا ټوله دنیا درومي
عمر خو همدادی چې تېرېږي نه را ګرزي
وخوځه که خوځې لکه ځل دبرېښنا درومي
زه به تر څو ژاړم ستا په سر ته به ویده یې
اوښکې که دریاب شي هم وچېږي اویا درومي

کابل ۱۲ر۱۱ر۱۳۴۲

دوینو لار

ته دعشق په کارو بار کې فریادي شـــوې
ځوک چې لوبه دمجنون کړي فریاد نه کا
چې دوینو په لار ځي او نـــــه درېــــږي
بیا دې هر خس و خاشاک ته بېداد نه کـــا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د ځمکو غل

زړه مې له مکیز دهر دلبره سره نه ځي
پښې مې د دوران له هر بې سره سره نه ځي
زما بت شکن مټ چې گوزارونه درستم کړي
هیڅکله په جن□ له بې ځیگره سره نه ځي
دا زخمي وطن چې دمزدور په وینو رن□ دی
نور په دغه لار له ستمگره سره نه ځي
نشته د کارگر له دې نظامه سره سوله
دا سپینه کوتره له اژدره سره نه ځي
څټې دسرمایې ته دپولادو څټک بویه
دا لېوه په روغه له کارگره سره نه ځي
دا دځمکو غل، داخېټور ، دغه د کلي خان
لاره دوروری با ندې بزگره سره نه ځي
لید یې نېکمرغي دخوارو خلکو زغمای نشي
عقل یې په خیر له بشره سره نه ځي
دا خلک نور پل له استثماره سره نه ږدي
دا وطن یو گام له دې بر بره سره نه ځي

کابل ۱۸ر۹ر۱۳۵۱

دعشق سندرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینې مجنون کړم بیا باني شـــوم   دیا ر له ذوقه هسي فا ني شوم
ر گ ر گ مې و ایي دعشق سندري   له دغه فیضه جاو داني شــوم

زما تندی

چې را خو شي کړي آسمان کو مه ډبره
په تندي مې را گوزار شي نا ببره
لا زما په سر جنگیږ باندې شکمن دی
څه احمق دی دا فلک دا نا خبره
دزړه تاو به مې هیڅکله بهر نشي
که له غره سره و نه وهم ککره
که به یو ه شېبه پې خوبن یم مرد به نه یم
دژوندون په کارو بار بې شورو شره
«له سپوږمو نه یې لا شنه لو خړه خېژي»
چا چې موږ سره وهلې ده ډغره
د سیلاب تر مستي جار شم چې وردا نگي
دهدف په لور په لوړه او ژوره

۱۷ر۵ر۱۳۴۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما شعر

اې زما غیرتي شعره که ته نــــــه وای
مابه چا سره ژړل دا خپل غمونــــه

که تا لاره دمردئ نه وی ښــــــو ولې
ما به څرنګه پالل دزمرو پلونــــــه

خداز ده څه به په ما کړل دې خپلو هیلو
مابه چا ته لوڅول خپل ارمانونــــه

په کوم ساز به مې دزړه نغمه وهلـــــه
کوم رباب به جګول زما غږونــــه

کومې هیلې کوم ارمان ته به ژوندی وم
څنګه څنګه به مې وړل دغم بارونه

چابه کشله دمظلوم په نن□ کې تــوره
چابه کړل په ظالمانو ګوزارونــــه

چا به وې ساده بزګر ته چې راویښ شه
ستا په وینو رنګینه دا رباب خونــــه

سخت سفر به مې په څه آسانېدی شـــو
نیغې لارې، ښویې پرښې، ګړنګونه

تنهایي او تیارې شپې ددښمن وېـــــره
بې وسې او ځوروونکې منزلونــــه

چا به وې دغه مختورا سمان دې بل شي
ترې دې و اورې دوینو بارانونــــه

چا به وې سپېره وطن دې ګلستا ن شي
پې خواره دې شي ببر ببر ګلونــــه

د وورو ویده برېښنا به چالید لـــــه
چې سبا به ترې کوزېږي تندرونــــه

چالیدی شوي دزمان ساده افق کـــې
سوروطن، سورمستقبل، سره هدفونه

کابل ۱۵ر۲ر۱۳۴۲

نوی عاشق

نجونو ما پرېږدئ چې رسوا کېږم
نوی عاشق یم بې حیا کېـــــــږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما له دې ګرمو شونډو نه ســـا تېځ
له وا که وزم بې پروا کېـــــــــــــږم

جوا لي ته

زړه مې راته وايي چې تپوس و کړم
ښنګه دي دوند با رونه ښنګه دي؟
ته چې کرې ورځ دا جوالونه وړې
ښنګه دي، دملا دردونه ښنګه دي
زړه چې دې له لوږې نه بېوا که شي
بيا د پيلاوو بويونه ښنګه دي؟
شپې چې وږې پرېوزې په لانده غولي
دا دبد مرغۍ خوبونه ښنګه دي
بيا چې دې ماشوم له تبې وژاړي
دا دغم او رنځ سازونه ښنګه دي
ته چې يې دې ژوند ته مجبور کړې يې
بيا ددې نظام خوندونه ښنګه دي

کا بل ۵ر۸ر۱۳۴۳

اسير انسان

زمان درياب دی، جهان ګرداب دی
مينه ځپه ده ،   هجر تالاب دی
د دې پيا وړو په های وهو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان اسیر دی ، ضعیف حباب دي

ښځه

څو ک ده دا ښبا که چې وهي لاره دزړونو
اخلي دمخ آب په تازګۍ کې له ګلونو
موج يې دو ښستانو خپروي بر ښښنا د تورې
ول يې دپېکي کړۍ په پښو کې دعقلونو
عطر د کاکل يې دشاعر دژوند سندره
شور يې دبنګړو دلېونو دفريا دونو
او ښکې يې په سترګو کې غمي دمرغلرو
شونډې يې خنداکې سرې سکروټې دلالونو
رن□ يې دچشمانو داسما ن لاجبري خونه
شور يې په سينه کې د کيهان دپروازونو
چم يې په جلوه کې دهوسيو درغونو
سام يې په نظر کې لکه باز دلوړو غرونو
عشق يې دانسان دژوندانه دبقا لاره
غېږ يې مدرسه دنوابغو دفکرونو
ښځه يوه نغمه ده دعشقونو دخوبونو
ايستې ده فطرت دژوندانه له ربابونو

کا بل ۱ر۷ر۱۳۴۳

دعشق زور

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن مې کو ګل کې بيا شور ماشـــور دی　　د زړه بلبل مې سوی پــــــه اور دی
رګ رګ مې خوځي وجود مې سوځي　　عشقه نور بس که معلوم دې زور دی

فريادي نفس

که هرڅو ترخه رازونه زړه کې ساتم
د کام مينه راته وايي وايه وايه
ډېر دردونه مې دزړه په کور کې پټ کړه
اوس نو سوځي راته وايي ښايه ښايه
که هر څو يي خوله راماته کړه په سوکو
فريادي نفس مې حال ښيي له ورايه
که مي ګوته مستبد ته کړه نشوه
تېز نظر به مې خطا نشي مه ځايه
زه په ستر ګو کې حال وايمه تېزبين ته
په ښو کې ولس ته ښايم خپله رايه

کابل　۱۳۴۱ر۱۱ر۲۲

زما شپه او ورځ

يارانو ګورئ مينه مې سوځي
ساز دغمو مې رګو کې خوځي
خلك په شپه کې يوائي ژاړي
زه په شپه ژاړم ، سوځم دورځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درز مونو پر لور

په زړه کې مې له درده فریادونه نه ځاییږي
ځان اچوم څپوته نور صبرونه نه ځاییږي
زموږ سینې دظلم په خنجر سورۍ سورۍ دي
په دې زخمي سینو کې نور زخمونه نه ځاییږي
لښتي دخپلو اوښکو به بحرونو ته ور سم کړو
په غېږه دلښتي کې توفانونه نه ځاییږي
په سرو لمبو کې لامبي دویتنام غښتلي خلك
دوینو په تالاب کې خو خوبونه نه ځل ییږي
مزدوره ماتوه یې، سوځوه یې، ور کوه یې
په پښو دآزادۍ کې ځنځیرونه نه ځاییږي
داڅوك وایي چې دام دی، تور تلك دی او کړۍ دي؟
په اور دانقلاب کې تور دامونه نه ځاییږي
ور دانګۍ په زړه دنیا بې مزده مزدورانو
دې کار کې نور بې ځایه تدبیرونه نه ځاییږي
زړه دنیا کړۍ ورانه، دا زړې ککري ماتې
په دې زړو ماغزو کې نهضتونه نه ځاییږي
ګریوان ته یې لاس وړه چې دا ښښتن داسیرانو
وسله په ځمکه ږدي نور ټینګارونه نه ځاییږي
په زړه کې مې خو ځیږي دجګړو دریابونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینه کې خوملګرو دریا بونه نه ځاییږي
اخیستی یم په مخه د رزمونو هوسونو
لا رباسیه سنګر ته هوسونه نه ځاییږي
لا مخکې دلایق زړه دوطن په مینه سوی
دده په زردشت زړه کې نور اورونه نه ځاییږي

کابل ۱۱ر۲ر۱۳۵۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بو سې سوا ل

مسکه شوله، ورانه شوه، په شا رانه روانه شوه
نه یم پوهېدلی چې په څه را نه ستومونه شوه
چا سره چې نه پېژني په ژبه عاشقي کوي
مینه دې ناکامه، تلوسه دې لا لهانه شوه
ما ویل نجلۍ یې؟ښاپېرۍ یې؟ که ملکه یې؟
دې په خندا وې«نې پني مایو»(۱)خرامانه شوه
اې دقفقاز حورو زه‌له لري نه راغلی یم
یوه مساپري ده بل ځانګړې راته ګرانه شوه
یو واري مې وکه په تفلیس کې دبوسې سوال
شونډوته لانه وه رسېدلې پښېمانه شوه
زه څه پوهېدم چې ښا پېرو کې به مې کلی شي
مېنه مې سپېره دپلار کوډله مې ویرانه سوه

تفلیس- ګرجستان۱۷ر۷ر۱۹۶۴م

---

(۱) روسي جمله ده ، معنا یې داده : « نه پوهېږم»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دجن□ سنگر

د دنیا په زړه خونه ته گډ شوی نوی شوریې
دزاړه نظام په کور کې لگېدلی نوی شوریې
ته مضمون یې،ته ژوندونیې،ته سمون یې، ته قانون یې
ته هادي دنهضتویې،اې کارگره ته لانوریې
په زړه دنیا وردانگه تر گوزار دې قرباني شم
تر گوزار دقرباني شم، تهدنوي جهان موریې
دبورژوا داگردۍ خېټه نه مړېږي نه ډکېږي
داله خاورو که ورډکه ته یې مرگ یې ته یې روریې
ته توفان یې،ته سېلاب یې،ته هادي دانقلاب یې
ته ددغه جن□ سنگریې،ته ددغوهیلوکوریې

۱۱ر۲ر۱۳۵۱

د رسوایي شوق

هومره مې مست کړه چې بې پروا شم — ساقي همت کړه گوندې رسواشم
کاشکې مستي مې له پښو خلاص کړي — د یار محفل ته په ستر گوپښو را شم

زموږ ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ژوندون څه دی ،دخوب لیده دي چې را بیدار شوم،جو ګه د دار شوم
دیوه بیدا ره فریا د په جـــــــرم دهر ناولي دستر ګـــو خـــار شوم

دمینې نا کردې

را یادېږي بیا دمینې نا کردې
ګېر چاپېره رانه تاو دي سرې لمبې
په سپېرو خبرو څه کېږي ز ا هد ه
ماته مه کړه دا بې خونده دا سړې
که هر څو یې پا کوم چاره یې نشي
له لېمو مې را روانې دي چینې
یار که هر څه په ما کاندي و اک یې خپل دی
بیا به نه کوم رقیب ته دا ګلې

کا بل ....

که حسن نه وای

که حسن نه وای مضمون به څه و که مینه نه ای ژوندون به څه و
که دغمونو تجلي نـــــــه وای زما دمستیو جنون به څـــــه و

مرور یا ر ته

رائحه پخلا شو مــــــــرور یـــــــاره
مر ګ به په خپله جلا کـــــــــړي لا ره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ورځي روند دی راځه چې هېر کړو
ترخه یادونه دغـــــم نـــــا تـــا ره

د تو فا ن بچی

څه له مې را بولئ سیل دګلو ته
زه خو چېري نه یم دسلطان بچی
ما دتوفانو څپو ته واچوئ
غواړي توفانو نه دتوفان بچی
تالنده چې غبر کړي دی مستي کوي
دا دترږمیو دباران بچی
نشي په قفس کې پاتېدی نشي
دغه الوتونکی داسمان بچی
شرن□ دزولنو دژوند سندره ده
نازي په ځنځیر کې دزندا ن بچی
سر به یې کوز نشي سر کشانو ته
ځان ته که څوک وایي دافغان بچی

پلخمري ١٩ر٦ر١٣۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوني سترگې

په خوني سترگو دې وخوړلم چور
ته دلبر يې، که قاتل يې، که تور بور
هر خندی دې زما له عمره سره رنځ شو
خال دشونډو دې دسوي زړه ناصور
ته مې ويني تويوه پروا يې مه کړه
زه پيدا يم له ازله هسي سور
چې نه سوی وي او نه داغ وي عاشق نه دی
هر سرباز به يو نشان لري ضرور
ما په خوب کې مچولې پښيمان شوم
عاشقي له سړي يوسي سم شعور
بي له عشقه ژوندون خوشي څو سلگي دي
يا يوه لوبه چې نه رن□ لري نه نور
څومره پراخ دی دود او دين دعاشقانو
ورته يو دی که گلزار دی که تنور
زه به سر له خپله ياره قرباني کړم
پرې به نه ږدم خپلې مينې کې قصور

کابل ۱۸ر۴ر۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

انقلاب را روان دی

را روان به موج خون شي زه پوهېږم
حاکمان به سر نگون شي زه پوهېږم
د وطن دهرې لوټې په خاطر به
هر زلمی لکه مجنون شي زه پوهېږم
کوم ارمان چې دمزدور په زړه کې خوځي
په وطن کې به قانون شي زه پوهېږم
سل فرهاده یې په هر کاڼي اخته دي
دا وطن به بېستون شي زه پوهېږم
ماتې اوښکې به په ستر گو دمجنون کې
تالابونه دجیحون شي زه پوهېږم
دا دنن ورځي زمری چې موږ ته گواښي
پمن سپی به دېرون شي زه پوهېږم
اوس ویده بازان په غرو کې را ویښېږي
تسلي به مې جنون شي زه پوهېږم
داچې زه یې ستومان کړی دتیارو یم
دغه شپه به سباوون شي زه پوهېږم
لمر به خورشي دشپنو په تیارو تالو
بریامی به زموږ یون شي زه پوهېږم
دا دخان له لاسه وران او ویجاړ کلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زیر کښنو به کمون شي زه پوهېږم
دا وطن چې ستمگرو تحقیر کړی
انقلاب به یې مضمون شي زه وهېږم

کابل ۱۸ر۴ر۱۳۵۱

غزل

څومره لوی عذاب دی دعشق اورته زړه نیول
اورته زړه نیول اورقیبانو ته خندل
هر چېرې چې جگه کړي خوبان ناره دستې
ندی دود دعشق دخپلې وینې سپمول
نه اخلم په عشق کې زه له چا کسات دسولو
نه ځي له جامو وینې دبل په وینو ولل
زه یې دغمونو په اورونو کې لا هو کړم
ځکه مې تمامه شپه په اوښکو کې لمبل
زما زړه دغمونو یو ناپای آتشفشان دی
نه یې شته بل کار بې له اورونو غورځول
زه به له دې اوره خپل داوښکو امېل جار کم
نلرم افسوس دی له دې پورته بل بدل

کابل ۳ر۹ر۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

گرداب

دچا اوښکې، دچا آه، دچا خونـــاب دی
را روان مې په خبرو کې سېـــــلاب دي
په موجو يې لنگر مه ژده بې خبـــــــره
گوره پام که دا ساحل نه دی گرداب دی

پرغلو شاهدان

داموټري،داباغونه،داقصـــــــرونه
داپه وينو آباد شوي تعميـــرونه
دابه وسپړي يوه ورځ دخلکو مخکي
دچا غلا،دچاټپری،دچاظلمونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اوښکو سېلاب

عشق په لېونتوب کې واک دسر را ښخه يو ووړ
زړه مې په گردش کې يوه نظر راښخه يـــو ووړ
زهد مې سپر که دهوسيو هوســــــوتـــــه
چادستر گو جن□ کې دا سپر راښخه يـــو ووړ
صبر مې پالن□ کړ دهجران په اوږدو شپـــو کې
اوښکو په سېلاب کې دا بستر را ښخه يـــو ووړ
ماوې دزړه ور به ښايسته وو ته خلاص نکـــړم
نجونو په مستۍ کې دزړه ور راښخه يـــو ووړ
زه آزاد مارغه په لوړو غرو به الوتمـــــــه
غېشو دبڼو يې بال او پر را ښخه يـــــو ووړ

غزني ....

لندنۍ ټوپۍ

مورږ وې دلته دې سو کال وطن ودان شي   دپېړيو خارستان دې گلستان شـــي
ټول کامونه دې گلان ددې بستـــان وي   دا وطن دې سم آزاد افغانستان شـــي
ولس دې خلاص شي دفرن□ له چاکرا نو   دانگرېز صوبه دې بيا پښتونستان شـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لند ني ټو پېۍ په سر پنجا بی را غــــــــی   وې دا سیمه باید ټوله پا کستان شـــــي
دا یو هوډ دی د لندن تغییر به نشـــــــي   باید لري له نقشې افغانستـــــــان شي
ټول افغان ملت په یوه ژبه نارې کــــــړې   دا محال ده مگر ټول جهان ویران شي

د ښځې ژړا

مه مې خندوه نارینه نه یم دخندا
زه یوه ناره یم دغمونو د دنیا
ستا په زندانو کې مې پېړۍ پېړۍ ژړلي
نشته راکې توان نور دغمونو د ژړا
زه دژوند جوهر ،دعشق ډیوه، دانسان مورومه
تا کړمه نانو که دشیطان دمشغولا
کله دې اسیره دځنځیرو کړم دزرو
کله دېکړیو کې بندي کړم دطلا
دا زما په لاس کې کړۍ نه دي اتکړۍ دي
زما دغوږ لښتۍ دوینځیتوب دي برالا
زما دسرو پیزوان دغلامۍ دذلتونو
زما دغاړې هار مهار دظلم دی دتا
ما دآزادۍ یوائې نوم دی اورېدلی
ژوند مې شو لوگی د دې عنقا په تمنا
زه په ټول تاریخ کې ملعبه ستا دشهوت ومه
یا یوه تحفه دستمگرو درضا
کله به چې خرڅه شوم نانزکه کنیزکه وم
پښې به مې شوې ماتې هرظالم ته په نڅا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري له همځولو ،له وطنه ،له ملګرو نه
ستر ګې به مې پو چې کړې غمو نو په ژړا
لاره دهوس کې هر فاسد دپټکي ګل کړمه
ځای کې دعزت بیا بې عزته دهر چا
ستاشوه ،امیري شوه، که میري شوه ، که خاني شوه
زما شو ، که آفت شو ، که ذلت شو که بلا
اوس راسره مات کړه دتاریخ دا ځنځیرو نه
ایسته که له لاري تور دامو نه دجفا
زه دانسان مور یمه، درنه یمه، آزاده یم
دا دبند ګۍ زولنې لرې که له ما

کابل۱۶ر۱۲ر۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

مینه ددلبر زما په سر لوبې کوي
زړه يې رانه وړی په ځيګر لوبي کوي
زه یو بندیوان دتورو شپو دژوندانه وم
زما په تورو شپو باندې سحر لوبي کوي
کله چې يې شور د خندي خور شي په مستي کې
زما په سړه وينه کې شرر لوبې کو ي
هله چې له سپین مخه چاپیر که هار دزلفو
تور وربځ خوره شي او په لمر لوبي کوي
داسي څپه نشته چې دعشق هوس يې نه وي
شور دلیونتوب په بحرو بر لوبي کوي
زه آزاد مارغه وم ترا نې به مې ویلې
عشق مې اوس په بڼو لو وزر لوبې کوي
هر چیرې چې جګه کړي لايق پیاله دمیو
یار په جام کې ويني په ساغر لوبې کوي

کابل ۶ر۹ر۱۳۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

درستم لار

نیمه شپه را وخته کوټې ته یوه نجلۍ
پا که لکه گل او رمنده لکه هوسۍ
ملا باندې یې ځوړنده دڅڼو توره توره
شونډو نه یې سره بریښنا خوره دخونکارۍ
نبض دځوانۍ یې خوځاوه کمیس په تن کې
هسې چې بهېږي سپینه وریځه په سپوږمۍ
تې یې په زانگو داو سېلو کې ښکته پورته
هسې خوځېدل لکه په موج جوړه هیلۍ
غېږ یې پرانستلې لکه گل دسبا باد ته
خوله یې له خندانه ډکه کړې وه مستۍ
ستر گو ته یې میو و ورکړی رن□ دوینو
لېږ راغونډې شوې ،تنگې شوې، خند نۍ
راغلله ورو ورو لکه درنه بېړۍ ساحل ته
تللیې له خپل واکه مستانه او لېونۍ
ورانه له خندا شوه وې یې گوره لېونیه
نه به تل ځواني وي،نه شراب او نه شهۍ
وتړه کتاب شیشه را واخله دشرابو
ځغلې زه یې وینم یو په بل پسې گړۍ
نیسه مې په غېږ کې هسې نه چې خوب مې یوسي
وړۍ رانه واک دی دشرابو بیخودۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما په شر مېدلي آواز وویل افسوس دی
نلرم توفیق ستا دلبانو د گرمۍ
زه دو چو دښتو لمر وهلی پوندہ یمه
چېرې وچ اغزی، چېرې د گل تازه غوټۍ
شرم راته برېښي چې دې خوله په شونډو کېږدم
خاري مې د ولس ستر گې لا یوه گوله ډوډۍ
زه لا روږدی نه یم په محفل دښاپېریو کې
خېژي مې له زړه نه لا فریاد دغریبۍ
نه ښايي رستم ته چې روان شي دمجنون په لار
زه یو مبارز یم چېرې زه چېرې شهۍ

توکیو ۱۵ر۱۰ر۱۹۶۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغا ن پر د یس په کا با ر ه کې

مست شو یو افغان د «تو کیو» په کاباره کې
غېږ کې یې یوه پېغله لکه پاڼـــه د گــــــلاب
سر یې لگولی و دده پـــه سینـــه بانــــــدې
زړه یې و سپارلی هـــو ســو تـــه دشبـــاب
ده یې پـــه دوو تیـــو لگـــولې وې منگولې
ینبې یې قما ر کې هـــم جنت و هـــم ثوا ب
منځ د کا با رې کې یـــو محشـــر و دنڅـاوو
ځني نڅېد ل، ځني لوېد ل، ځني خـــرا ب
تاو تر سپینـــو متو حــریــرونه دلـــو گیـــو
تاو تر سرو شرا بـــو تـــور سیخـــونه دکباب
شپه به نیمایي وه چې ور یا د شـــو ه خپله مېنه
و نغاړه دردو نو ، تې چا پېـــر شو ا ضطـــرا ب
غوږ ته یې نیږدې شول بیا دلوږي فـریادو نــه
یو وړه اند ښننـــو تر ینـه نېشـــه دمی نــــا ب
ج□ شو له خپل ځایه نجل یې پر ښنبوده مستۍ کې
ورک شو تر ینه لوری د حساب او د کتا ب
ستر گې یې د او ښکو سېلابو نـــو کړلې پټې
یو وړلـــــه د مینې دنیاگۍ تر ینه سېلاب

تو کیو ۲ر۹ر۱۹٦۳م

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

اې دجاپا ن خلکو ماراوړي پیغامونه دي
ستاسي جزیرو ته زما دغرونو سلامونه دي
پورې له بحرونو، دا شیا دزړه په خونه کې
اوسي افغانان ترېنه تاو شوي اوچت غرونه دي
داقهرمان قوم اوږد ماضي لري ،تاریخ لري
ډک یې له مېړانو دهر عصر کتابونه دي
چا چې پورته کړیې په اشیا کې دتېري توره
دوی ترېنه غوڅ کړي ورمېږونه او لاسونه دي
زړه یې دزمري،نظر دباز، یرغل یې تندر دي
وړي فاتحانو ترې لحد ته ارمانونه دي
خاوره دغیرت ده ترېنه جار شمه لوګی شمه
ثبت یې په هر ګام کې دتاریخ انقلابونه دي
ما له هسې خاوري دجاپان غیرتي ولس لره
ځان سره راوړي دوروری تازه ګلونه دي
دا ګلونه څه دي دوروری برابری بوټي
دا دافغانانو ددې عصر شعارونه دي
موږ له نړیوالونه دوستي غواړو ورورري غواړو
ځکه مو پرانستي هرملت ته دزړه ورونه دي
شرم دی انسان ته چې جنګېږي له خپل ورورسره
هر څاڅکي دوینو کې فتنې دي، آفتونه دي
واړه سره یو دي، سره ورونه دي ، ملګري دي
ټول بشر یوه ونه،ملتونه یې ښاخونه دي

توکیو ۲۸ر۸ر۱۹۶۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه او سلامونه

والوتمه والوتم ، دغرو له څوکو والوتــــــــــــــم
راغلم دڅپو او توفانو سمندرونوتـــــــــــــــــه
ستر جيحون مې پرېښود چې ټکرې خوري له غرو سره
ځان مې که ګوزار دسمندرو ټکرونــــــــــــوته
زه وم الوتونکی د کمرونو، لامبوزن نــــــــــــه وم
باز ومه دغرونو توفان راوړم دريا بونو تــــــــــه
نه لري او نه لري دغرونو نښه نه لـــــــــــــــري
هر څومره چې ځير شمه اوږدو دساحلونوتــــــــه
هره ورځ فوجي ته رسوم دهندو کش ســــــــلام
وړمه دلويانو پيغامونه پيوندونوتـــــــــــــــــه
يو وخت کې غوړېږي دفوجي او هندو کش ګـــلان
يوبه سم ګلونه دجاپان خپلو ګلونـــــــــــــوته
جوړې به غونچې کړم دفوجي له سلامونونـــــــه
کې به ږدم غونچې دخپلو غرونو قدمونوتـــــــــه
يوبه سلامونه د بزګرو شم بزګــــــــــرو تـــــــه
ګوا کې درناوی دپاکو زړونو پاکو زړونوتـــــــه
جوړ به دګېشا د زلفو تار نه ربا بونه کـــــــــــړم
وبه ښيم دود د ولسونو ولســـــــــونوتـــــــــــه

توکيو ۲۵ر۸ر۱۹۶۳

د جاپان سباوون

(c) ketabton.com: The Digital Library

په جا پان باندې چې خور شي سباوون
زما له زړه نه را چاپېر شي موج خون
هرې خوا ته چې خو ځېږي دلمر لونې
لار وهي زما په زړه يا په لړمون
نه په دود سره پوهېږ.و نه په ژبه
نا هيلي ده ثمره زما ديون
ما وې نن به گوندې راشي زما كورته
سره پوه نه وو راغلې وه پرون
پاس په ستر گو به مې كېنوي كه پوه شي
جا پانۍ زما دمينې په جنون
دلته لري دجا پا ن په جزيرو كه
را چاپېر دی غم دخلكو دژوندون
يا به سر وربا ندې كېږ.دمه پوهېږ.م
يا به ودروم په پښو ويده پښتون
له ځيگره مې دوينو فوارې ځي
چې را ياد شي خپل ځوانان هغه جبون

نيكو . جاپان ١ر٩ر١٩٦٣

انتخا ب

په لمبو لمبو اورونه دشبـــــا ب — را كې مړه شول د هوډونو په حساب
ما هر څه له خپل وطنه قربا ني كړل — هم دغه و زما دعمر انتخـــــا ب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هېر کړه

ما وې نجلۍ لېږه ستنه شه ځکه
خدازده چې بیا سره پیدا کو دلې
د ګولو څانګه را کږه شوه په ما
په سوې سا یې ویل ولې ولې ؟
ما ویل با زیمه د لوړو غرونو
آخر به الوزمه پوه شوې ګلې
زه یم دغرو د دریابونو نه یم
بېځایه مه کوه دا هلې ځلې
دغم وریځې پې خورې ورې شوې
لکه ما شوم یې راته وژړلې
ته خو به والوزې د غرونو به شې
چاته پرېږدې د غه ما غمځپلې؟
ما ویل هو دژوند تقدیر دې دغه
غم دمردانو ، مرد دغم دی نجلې
زه یم دغرو دسمندر به نشم
څه وکم بېلې دې دبرخو تلې
رانه چا پېر دې دوطن خوبونه
دغرونو مینه مې دو کاږي ولې
زه هم، وطن لرمه ولس لرمه
ماته په لار دې ډېرې سترګې هلې
وزر مې سوځي دپرواز په هوس
ګرزېدی نشم اور مې اخلي تلې
هېر که ما هېر که ، لکه هېر خوبونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدا زده چې بیا سره پیدا کو دلې!

توکیو۵ر۱۰ر۱۹۶۳

اې زما ورانه وطنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سوچې(۱) په ساحلو کې را په یاد شوې په فریاد شوم
اې زما بد مرغه ولسه ، اې زما ورانه وطنه
دلته ژوند دی ، دلته خوند دی،دلته شور، دلته نشاط دی
حوري گرزي ډله ډله، هیڅوک نشته بې مینه
په دې ښکلو ښکلو سیمو دانسان لاسونه خوځي
غرونه شنه ، باغونه سره دي، ټوله ځمکه ده چکنه
هره پېغله چې تېرېږي ، یوه لیلاده یوه دنیاده
که را غبرگه یوه وږمه شي ، ته وا راغله له ختنه
تور دریاب لونې ځگونه ، ساحل اخلي ټکرونه
سپین مرغان ور باندې ښوري،شنه فضا ور باندې پلنه
د دریاب دزی په شگو پېغلې نجونه کتار ناستې
هسي لامبي لکه بطې زده یې نه وي الوتنه
هر یو موج چې را پیداشي ،سر را ج□ کړي بیا په شا شي
څپې تللي دي له واکه، کړي د نجونه گوېږنه
څوک لمبېږي، څوک نڅېږي، څوک خواله کړي یو تربله
څوک را گرزي په باغونو، څوک گلان وړي له چمنه
د تمام ساحل دپاسه ، د موزیک څپې خورېږي
ځوا ن روسي کمپوزر وړی دامیدا ن له بتهوفنه (۲)
په فضا کې یو ځای شوی بوی دعطرو له شرابه
په څپو کې یو ځای شوی تور دریاب له سیمین تنه
څوک ړنگېږي، څوک جگېږي، څوک جوړه ځیني یواځې
دچالېڅه، دچا غاړه، دیوه لاس د بل لمنه
دچا شونډې په شونډا نو، دچا زلفې په چشما نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادي ده ، کامراني ده ، څوک له چانکه پوښتنه
مگر زه غریب تنها یم، نه نخیږم، نه څوک بیا یم
نه د کاریم، نه د ښکار یم، نه مې زړه شته نه مې ینه
که نېشه شم که گوشه شم، را یا دېږي درته سوځم
درته سوځمه در جار شم ، اې وطنه بې څښتنه
دسوچي دگلو سور رن□،سرې لمبې دي راتاو یږي
نه آرام شته، نه قرار شته ، په گرزا په کېناستنه
زه د کوم زخم دوا شم ، زه دچا په تسلا شم
ستا په کار کې واک وتلی، هم له سره هم له تنه
نه چا بوټی در کې شین که ، نه چا جوړ درته ماشین که
حاکمان کوي حکمونه، تاجران کوي شکونه
په ځنځیرو یې تړلی، په سمومو یې لړلی
دود دې وزي له چمنه ، ځوځ دې خېژي له سمنه
په کابل او په زابل دې ، دنفاق اورونه بل دي
لور خپل مور ته په زړه غله ده ، زوی له پلاره کړي وهنه
څوک ناروغه څوک په لوږو، څوک په ورږو ، څوک په سپږو
ټول ژوندي دې بې پرتوگه ، واړه مړه دې بې کفنه
نه ورشو شوه دشنبلیو،نه پټې شو ل د لښتیو
نه شپونکی موړ شو په غوښو، نه بزگر موړ شو له نغنه
ستا دپاک آسمان دلاندې، ټول جهان ویران ویران دی
ټول جهان ویران ویران دی، زه به کومه سمومه
زما دې لوړه وي په مینه، دافغان په پاکه وینه
نوی زړی به رسیږي ، زما په وینو به شي ونه
گام به واخلمه میدان ته، سر به کېږدم امتحان ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په لورې به در ځمه ، که شي لار دستنو ستنه
ستا ویده به را بیدار کم، ستا لار ورکي به په لار کم
ستا دغرو ویده باز ان به، را اوچت کم له دمنه
اور به بل دآزادۍ کم، بیا په خپله به پتن□ شم
خپل ژوندون به ترې قربان کړم خود به کړم دعشق مننه
ترهغو به لاس وانخلم څو په غرو کې دې رڼا شي
اې زما غریبه ولسه ،اې زما ورانه وطنه

سوچي ۱۱ر٦ر۱۹٦۴

(۱) د تور سمندر گي په غاړه دروسیې یو ښار
(۲) بتهوفن (۱۷۷۰-۱۸۲۷) دجرمني د کلاسیک موزیک یو ستر مصنف .

مایاکوفسکي (۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مسکو کې د ګور کي د کوڅې خوا کې
مایا کوفسکي درېد لی لکه غر
ملتونه دشورا ورته ولاړ دي
غوږولی ستر مسکو ورته وزر
خپل هدف ته هسي ځیر دی ته به وا یې
په ښکار نښتی دی دوږي باز نظر
هو مره درو ند هو مره ډاډه په ځای ولاړ دی
لکه و نیسي خو شحال خټک خیبر
چې کلو نه څو تېر پږي دی لو ییږي
زمانه ورباندې نلري اثر
پخپل یون کې یې آسمان له ګروې و نیو
له تقدیر سره یې و وا هه ټکر
په حرمت مې مغزی هیچاته کوز نشو
مګر ده ته مې کوز پږي مغرور سر
په عالم کې یې دسولې پیغام خور که
ورور ولي ته یې را وبا له بشر
مګر ته اې ستر ا نسا نه، اې شاعره
تابه ستایي څو شاعر شته څو اثر
څو دنیاوي ستا پیغام به ژوندی ساتي
ستا اشعار ، ستاسرودونه، ستا هنر

زما له زړه را اچتېږي داچې وایم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما یا کوفسکي درېد لی لکه غر

مسکو ۳ر۷ر۱۹٦٤

قلندر شاعر

بیا دزمانې ډمې اخیستی نوی چن□ دی
لاس کې یې نیولی دبادې په ځای کې بن□ دی
بیا په غرو رغو باندې خور شوی دبهار نسیم
غوړ نه مې چاپیر دجنکو دزلفو زن□ دی
چاباندې چې لګي دراتلو نکې پسرلي نسیم
دغه زوړ جهان یې دزندان په شاني تن□ دی
سین چې له ډبرو سره سر وهي په لاره کې
ښیې په ښکاره چې حرکت پخپله جن□ دی
زه د شلم قرن قلندر غوندې شاعر یمه
زما بو سه په ټولو جنکو باندې قلن□ دی

کابل ۲۵ر۱۲ر۱۳۴۵

د سبو پېټی

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاره کې موټر په یوه بېوزله ماشوم راغی
ووا هه موټر له ځایه لس گزه گزار شو
ودرېد گړندی لکه خوني لېوه پسه ته
راغی ترافیک یو څه مبلغ ته تمه دار شو
یوه شېبکۍ وروسته ماشوم خلاصې کړلې ستر گې
ودرېده ،بې واره پـــه ژړا او په کوکار شو
ماوې گوندې ژاړې خپلو وینو او زخمونوته
ده نا څاپي پرا نیستلې شونډې په گفتار شو
څه شوه خدای دپاره هغه زما دسبو غوټه
پلار به مې پې مړ کړي که خبر زما په کار شو
کله چې یې ستر گې په پا شلو سبو راغلې
هڅه یې ور وکړه بیا په ځمکه راگوزار شو
وې رېږدېدې گوتې په خاپوړو ور نیږدې شو
غېږ یې ترېنه تاو کړه په سبو باندې هوار شو
وینې یې لښتی شوې په ماشوم صورت یې راغلې
توی شوې په سبو ، دسبو پېټی پې خونکار شو
ما چې په ژړنو ستر گو ولیده دا لـــــوبه
زړه مې له نړۍ او نړیوالو نه بېزار شـــــــو
یو په بېکسۍ کې وږی مري دموټر پښو ته
بل په بېکسۍ کې خلک وژني او سالار شو

اې په زرو مستو لیږ راکوز شئ چې د ا فقر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاسي دچړچو په قیمت خلکو باندې بار شو

کابل ۱۵ر۸ ۱۳۴۳

له زماني سره یو ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

تښتي شپې او ورځې زېږي نوې زمــــــانې
ځغلي زما له خولې ور سره سمې تـــــــرانې
لېږم له هر گام سره لښکر د ارمانونـــــــو
ساتمه را تلو نکو ته درزم نشـــــــانې
لوبم لکه باد دسباوون ديار په زلفـــــــو
غواړم ماتولو دځنځير ته بهـــــــانې
هر آواز چې جـ□ شو دمر دانو له مرۍ نــــه
رېږدي يې له زوره زړې شوې بتخــــانې
را شئ چې د ميو دريا بونه را روان کـــړو
نوي يا ران نه مستوي دغه ميخـــــانې
ځغلم د زمان له قافلو سره په مخــــــه
ودي کړي رقيب څه يې چې خوښه وي کانې
سر که رانه پرې شو مابخشلی دی په جن□ کې
نکړي سربازان له د ښمنا نو نـــه مــــانې
لري کړه صيا ده داعبث دامونه لــــومي
زه يرغلي بازيم روږدی نه يم پــــه دانې
هرې زلزلې سره په غرونو دوطــــن کې
زما د زړه له اوره پورته کـــــېږي زبانې
مه يې وېروه لا يق دسر په سودا نــــدی
هسي خدا يږوغواړي سر بازی ته بهــانې

کا بل ۲۹ر۹ر۱۳۴۵

بولله دپسرلي هر کلي ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرو نو باندې پلنې شوې وريځې دنيسان
مځکې باندې اورې مرغلرې دباران
مستشول بيا چړونه په نغمو کې دزر کانو
خوځي کتارونه بيا دزاڼو په کسمان
هره ترانه چې د درياب له څپو وزي
پو کړي په ښېځانه دنيا گۍ کې نوی ځان
خاندي په ډبرو ځراغونه دلاله
وزي له سپيرو خاورو گلونه دريحان
سپين گلان په شنه مرغه کې بربښي زما له ستر گو
شپه کې دمستط ده شنه اسانکې کهکشان
هر ځاځکی دوينو مې لمن لمن گلونه شول
رګ رګ کې مې خوځي دشعرونو بلبلان
وربځې چې کتارې شي دغرو په ديوالونو
ته وايې چې خوځي په افق کې سپين وښان
شور چې شي دتالندې غوړ.وته هسي رسي
ځغلي په اسمان کې يرغلگر جنگي اسا ن
سم شول په سارا باندې دگلو چپاوونه
وخاته په تړو دريدي گلو سپا يا ن
غشي دلمر اوري له کړکيو د وريځو
شنې زرغونې واخيست له رستم ځخه کمان
جوړ کړل پسرلي له نسترن نه سپرونه
وايسته له تيکې سوسن توره داحسان
وربځې په افق کې سرې سکروټې شوې داور

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاو شوه استالف نه سره لمبه دارغوان
سپين د واورې الوزي دغرو له سر او ږيري
زوړ چونغر بدل که لمر دميني بيا په ځوان
تالو کې خورې شوې دشپونکي دشپېلي شړيکې
بولي طبيعت ته گوشه گيره شاعران
رسي دبزگر ستومان زړگي ته نوې دمه
خوځي په رگو کې دشپانه نوی ارمان
او ښکو دباران ته دبرېښنا خوله خندنۍ شوه
زوړ جهان تکرار که داضدادو امتحان
ويلي الماس څاڅي دتاکو له غوڅو څانگو
گلو ته نذرونه دشرابو وړي رزان
ته اې زما ياره ولي گرزې لري لري
راشه چې سيندونه دخنداوو کو روان
زه به دخپل زړه بلبل راضي کمه چې در شي
خير که په سينه باندې دې رپي دوه بازان
جار به دا بلبل ستا دبازانو تر مستۍ کم
جوړ به بل دده له فريادو کمه جهان
وخانده چې وسپړي غوټۍ ماشومې شونډې
وناڅه چې مست شي هم زمين او هم زمان
ما باندې خوره که يوه خيمه دتورو مشکو
يو ځلي خواره که په پالن□ زما زلفان
زړه که دې دښکار مينه لري زما دلبره
غشي دبڼو زما سينې ته که نشان
مه گوره او بو کې هسي نه چې ستا له مخې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوبه زما دميني دنيا ګۍ شي په توفان
ما له دې ساړه قالبه وباسه دور ځو
مست مې که، بېخود مې که،قربان مې که تر ځان
شور راکه، ګداز راکه،قدرت دسربازۍ راکه
ما ته هم طبيب شه، هم دارو شه، هم درمان
ومې منه،زړه راکه او يار دتورو شپو مې شه
مې شه، پيمانه شه، زما تن شه، زما ځان
ومې سوځه،ومې رټه، خاوره دسارا مې که
کاشکې سپېلنی شم او له تا شمه قربان
ګل مې که، بلبل مې که،شانه دخپل سنبل مې که
او ياره ! له خپلې بېدردۍ يمه ستومان
داسې بېدردي چې سوځي سوځي مې هلوکې
داسې بېدردي چې سړوي زما فغان
داسې بېدردي چې زما له مينې سره لوبي
داسې بېدردي چې زغمای نشي عاشقان
يو ځلي دې ستر ګې زما په زړه که هسې خښې
واورم فريادونه کې دننه دانسان
هله به بيا وبولم دژوند خوږې سندرې
وبه شرنګومه جرسونه دکاروان
سمه به ګرمي کړم دنغمو په مړو ايروکې
مست به کم سيندونه سپېره غرونه به لړزان
ور به ماتوزړونو ته پيوند کمه دهيلو
ور به مړاووهيلوته ګرمي کم جاودان
مټې به مې روغي کم له تيږو دپولادو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر به حادثو ته کم داو سپنې سندان
دې لوڅو پټو کې به خواره دعشق ګلان کمه
خپل ښکلي وطن ته به جهان کمه حیران
شپوله به دګلو په عطرو کې لېونۍ کمه
ببل به کم دوریو له رمې څخه لېوان
اوري به خوښي له کانې کانې ،بوټې بوټې
سم به شي له هیلو دزلمو سره زمان
یو به سي سیندونه له دې غرو سمندرونو ته
زموږ دوروروليٰ او دیووالي داستان
مست به سمندر شي له تودو بشارتونو نه
و به نڅوي په تورو تلو کې کبان
بیا به دڅپو هاتیان وروليٰ په غېږ.و
و به خوځوي زموږ په فخر کې توفان
هله به وما ناکامه او ښکې مرغلرې شي
هر داغ دسینې به مې یاقوت شي درمان
هره ترانه چې دلایق له خولې نه وزي
وایي حماسه دعظمتونو دافغان

کابل ۷ر۱ر۱۳۴۱

بولله دوطن په ماتم او پرتم کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیگا خوب کې را ښکاره شوه دخوشحال د منړو سیمـــــه
له لېمو نه مې روا ن شول په څپو څپـــــو رودونـــــــــه
اورا خیسی و شنېلیو د مردان په پولـــــــــه پولـــــــه
اوریدلې ترې سکرو تې، جگېدل ترېنــــه دودو نــــــــه
دپنجاب له تورې خولې نه، شنې لوخړې غړو سکه غړو سکه
تو یېد لې پېښورته ، وې یې نیســـــه اې پښتونـــــــه
هره ونه فریا دي وه، چې زه سوځمــــه زه سوځــــــم
له هر وره هرې کړ کۍ نه ، چاپېر شـوي وو اورونــــــه
دوطن په شنه لمن کې ، په هر با غ او هـــــــر چمــــن کې
بهېدل داور سینونـــــه ، جوړ یــــــد ل کې تنـــــــرونه
دپښتون په بر خه جنــ شو، خپل وطن ور با ندې تنــ شــو
دننگیا لو په کـــور را غلــه ، د لـــو ټمـــارو چپـــاوونـــه
دمیر ویس مرۍ ته لاړې ، د گر گین خوني منگـــــــــولې
دغوټۍ هیلو ته سیخ شول، دخزا ن ســـــاړه با دونـــــــه
دایمل په غیرت خاندي ، دپنجاب دغلام ستر گې
دبا با له نغري باسي دپښتنو ن عصمتۍ جونه
دلنډې له سینې وزي دغضب تکې سرې کو کې
دخیبر په زړه کې ایشي دپېړیو کساتونه
دپامېر په څوکو څاڅي دالماس له تورو لوښکې
بله نشي له دښمنه ماتوو به غلافونه
دهېلمند دڅپو وښې، له غضبه گوښې گوښې
سره ځغلي لکه وربځې، سره اوړي لکه غرونه
ا با سین چې لا ا سیر دی، پښه تړلی په ځنځیر دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس تر زغرو لاندې ناځي، جڅوي تور ښڅیرونه

دابه کله پای ته رسي داومور دپېغور عمر
دا به کله را النډېږي دا زمور دکور غمونه
دا به کله را نړېږي دغلیم دظلم بارې
دا به کله پورته کېږي دا زمور سره بیرغونه
دا به کله پای ته رسي د پښتون ناپایه چیغې
دا به کله تمامېږي دا کیږدۍ ستړي مزلونه
دا به کله پای ته رسي دا زمور دخلکو منډې
دا به کله او چتېږي دا لوېدلي ټیټ سرونه
دا به کله را پارېږي دا زمور دغوسې تریخې
دا به کله را پاڅېږي دا زمور خره غیرتونه
دا به کله را ټولېږي، تر وطنه به جارېږي
دا ددښتو دلمر سوي،دا دغرو رغو پسونه
څو به دغه تور پنجاب وي، زمور په وینو به سیراب وي
څو به دوی وي او حکمونه، څو به مور او زندانونه
څو به دغه مودودي وي، ورسره به مردودي وي
څو به داملا او ملونه ، څو به دا دم او دامونه
څو به دغه پېښور وي ،پښتنو ته به سقر وي
پنجابي ته به جنت وي، پکې جونه او جامونه
څو به دغه اباسین وي ، له غمو به یې زړه شین وي
څوبه دې جنګي خیبر ته ور په بر خه وي شرمونه

اې دلو ننګو ککرو ! چېرې خاورې شوئ دخاورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خو شحال په شناختو گرزي داو رن□ دزو ی اسو نه
دتاريخ ميړني چېرې؟ تېغ يې كوم ، لښكريې كوم دی
دافغا ن په نامه چېرې ، هغه ځغا ستې او ننگو نه
گرمي تللې ده له لمره ، پښتو تللې له خيبره
په تيرا راخورې شويي، سرې شپې ساړه كلو نه
په دې خاوره كې گرمي وه ، په دې خاوره كې مستي وه
په دې خاوره كې نغري وو ، په دې خاوره كې دودو نه
له اټكه تر چترا له اوس ختلې سا له سيمې
نه يې ژو ند شته په هلو كې، نه يې خو ځند ه نبضو نه
ا وس چې دلته كوم پښتون دی، ښه مريې دی ښه زبو ن دی
نه يې زړه كې عشق دتورې، نه يې سر كې هو سو نه
داچې لوړې يې شملې دي، د كلدارو يې ا سرې دي
دافغان په نن□ څو ك نه كا، نه جنگو نه نه مر گو نه
اوس دبست په تاق كې خوب كا دسارا ستړې گيدړې
دزرنج په شگو نا ست دي دو حشي لېوه پلو نه
اوس دغور په غرو كې ور كې دغوري زمريو ځالې
اوس دبلخ خاورو خوړلي هم يما هم يې توغو نه
دمحمو د په ښار خوره ده دتاريخ دمر گ بړ ستنه
نه پيلان، نه يې لښكرې، نه ا رم ، نه يې رمو نه
په باميان دآسمان ستر گې تكې سرې لا له غضبه
د بو دا مخ پسې تورې لا داو ښكو غور ځنگو نه
د چو نغر په لمن ور كه د كو شان د دور ښښه
مو تې خاورې ټول ښارو نه، څو سكرو ځې ټول قصرو نه
بر دغور دغرو نو غاړې ، بې غروره بې سروره

(c) ketabton.com: The Digital Library

جام له شرمه ځوړند کړي هریرود ته خپل غوړ.ونه
غرجستان چې ویرانه ده، کې ویده لا زمانه ده
شرمنده لوړو بادوته ، دبا با دغرو سرونه
بدخشان لوړې وژلی، انسا ن وړی، حیوا ن وړی
څه که غرونه یې سره زر دي ، څه که که تیر.ې یې لالونه
اې آزادو خلکو څه شوئ؟هوډ موڅه شو، نن□ موڅه شو ؟
کوم دي کوم دي یرغلونه، چېرې چېرې مرچلونه ؟
کله کله به ناره شي ، تکه سره به تاتره شي ،
داټک لمن به سره شي او آزاد به شي مریونه ؟
دا جنګي مارغان به چېرې ، خوروي دبري زیري
دا آسمان به کله پوښي داورونو درمندونه ؟
دا به کله راځي پر.ي دغضب دتوفان وریځې
دا به کله ترې اورېر.ي سرې سکروټې تندرونه ؟
دا به کله کاڼي چوي، دابه کله غرونه خوځي
دابه کله تکه سره شي داسمان دا نیلي خونه ؟
دابه کله غېشي ولي تر برېښنا چټکې ګوتې،
دابه کله تورې باسي دپولادو مړ وندونه ؟
دا به کله لاره وزي درانه جهان پر لوري
دابه کله پخلا کېږ.ي رټل شوي ارمانونه ؟

اوس خو وخوځه له ځایه چې د اور لمن ته رسي
په نغري نغري دې اوري دپېړیو لعنتونه
ستا دتورې باچا خان شو دپنجاب دخندي خلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لا څه ته منتظر يې نور به څه وي ذلتونه
که اورن□ دی که فرن□ دی ، دواړه يو دي، واړه يو دي
که ايوب دی که بوتو دی دهماغه خره غوږونه
توره وباسه له تېکې چې رينبتونی يې باور شي
ستا په نن□ او په مېړانه ، ستا په توره اې پښتونه
هره لاره ورته نيسه ، هره تيږه ورته څاره
هر ګودر ورته ګرداب که،هره ورځ ورته کلونه
باندې ويې شلوه خېټې، ترېنه ويې باسه سترګې
پې ور ويې ځپه ژامې، پې ورمات يې که غاښونه
سمه غر ورته سنګر که، نا پا ياو ورته ګودر که
پرېکوه ترېنه لاسونه، غوڅوه ترېنه سرونه
هرقدم ورته درېږه، هره لوښت ورسره وژنه
چې په مخه ورا دا شي دپېريو تاړاکونه
د کبرونو کنډولی يې تورو خاورو کې نسکور که
چې را پرېوزي له مستۍ نه، چې را کوز شي له جنونه

زه دې خپل وړه ته حيران يم، دې بې وسه وطنپال ته
ته به وا پې اجاره دي ، ددې ټول وطن غمونه
دشاعر زړه خو شاعر وي حسن غواړي شراب غواړي
جوړوي په تصور کې دخپل خوښې جنتونه
کله رغړي پاس په ورېځو، دسپوږمۍ دشودو جام کې
يا ديار په توده غږ کې په سر اړوي اورونه
دشاعر دنيا خو هسې يوه رنګينه دنياګۍ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا په تا ولي رالام شول ټول دردونه او رنځونه

اې وطنه زما تنه دا دتا دمينې کار دی
چې راسم يې کړه کوګل ته دا دوينو سېلاوونه
ته زما دعمر خوند يې، ته زما دزړه خاوند يې
ما ګاللي ستا لپاره څه چې دي ټول کړاوونه
ما چې هر چېرې خندلي په مستۍ کې ستا له شوقه
زما خولې ته راسم کړي ظالمانو خپل سوکونه
ما چې تا باندې ژړلي، ټولو سپو راته غپلي
ستا په سر راته څېرمه دي دسپکياوو تعذيرونه
که هرڅو په تا ځوريږم له دې ځوره نه مړيږم
ستا لپاره يې زغمای شم څه چې دي ټول کړاوونه
زما په ټول وجود خورې دي ستا دمينې دلمر وړانګې
زما په پله پله کې بهيږي ستا دمينې شرابونه
ستا نسيم دلوړو غرونو ځان پوکي زما په تن کې
ستا ددښتو د باران بوی مستوي زما رګونه

دا وطن دې تل آباد وي، دا سنګر دې تل آزاد وي
پکې خوځې دې وريځې، کې بهيږي دې سيندونه
پکې پلنې دې رمې وي،پکې ډېرې دې ګلې وي
کې دې څرې سورکۍ وښې، کې دې ځغلې سپين اسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې دې ښورې دلمر وړانګې، کې دې ناځې د ګل څانګې
کې دې ځلې رڼې پرخې، کې دې مست وي شنه رودونه
د آسمان خول دې رنګين وي، دبېديا څادر دې شين وي
لنګوټې دغرو دې سپين وي، سور انسان سره هدفونه
توره وربځ دې نقاشي کا، مسيحا دې جما شي کا
زمرد دې فرا شي کا، رشک چين دې شي دښتونه
د افق لمن دې سره وي، په دې غرونو دې خوره وي
کې دې الوزې بادونه، کې دې پاتې وي يادونه
د يادونه د ننګونو، د يادونه دجنګونو
د خورې ورې کلاوې، دا اوچت اوچت برجونه
د سپاندو بوي بېديا کې، دا دنجونو شور په ورا کې
دا جلګې جلګې ملکونه، دا هوار هوار رغونه
دغه جګې جګې تړې، دغه غرونه دړې وړې
دا بهان بهاندو لړې، دا څپان څپان خوړونه
دا په واورو پټې څوکې، دغروب دلمبو نوکې
دا ځنځير ځنځيري غاړې، دغه نېغ ختلي غرونه
دا غونډۍ غونډۍ دخاورو، دا پوټي پوټي دشګو
دغه ځوړې ځوړې تيرې، دا پوړۍ پوړۍ کمرونه
دا دتالندو سندرې، دړليو مــــــــــرغلــــــــرې
دا ببر ببره بوټي، دا حشي وحشي ګلونه
د سپوږمۍ په ښکلې شپه کې، دچوپياوو په سينه کې
د وښانو کاروانونه، دشپېليو آوازونه
دغه شنې بخملي ښېځې، دا په غرو څېرې وربځې
دا چمن چمن ګلونه، دا رنګين رنګين لاشونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا سند ربړي دپوټيو ، دا شفتـــلې د پټيـــــــو
دا لښکري دغوټيو، دا بخمل بخمل چترونه
دريدي توفان په راغ کې، دګلاب مستي په باغ کې
دا دنيا دنيا رنګونه، دا دريا دريا عطرونه
دغه ښويي ښويي پرښې، پې خورې دبېښنا کرښې
په ډ برو کې پړقونه، په پړقو پسې ټکونه
همدغه زما وطن دی ، ځما ځان دی ځما تن دی
له ده بل زما اورونه، له ده رن□ زما عشقونه
دی رڼا زما دستر ګو، دی طاقت زما دغبر ګو
دی زما دژوندون شومه ، له ده روغ زما فکرونه
له ده جوړه زما وينه، زما ژوند او دده مينه
له ده پلنې دا سند رې، له ده پورته دا شعرونه
له ده جوړ زما بنياد دی، هم مې پلار هم مې اولاد دی
ده ويده کړه اجدادونه دی به روزي اولادونه
ځوژوندی يم دی مې کوردی،بياچې مړشم دی مې ګوردی
زما تن د ده له تنه ، زما هډ د ده هـــــډونـــــــــــه
زه که سايمه که تن يم ، سر تر پايه دوطن يم
زه وطن يم ، زه وطن يم، زه يې سين ، زه يې موجونه
څو همدی زموږه مل وي،دنجات ډېوه به بل وي
دی قوت زموږ دمنډو، له ده ج□ زموږ غږونه
زه همدغه قبله ستايم ، دا لمنځمه دې ته پايم
دا وزر زموږ دهڅو، پې ژوندي زموږه زړونه

د«لايق» دسينې اوره خپل نغري کې لېونی شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودې نه ښوول نړۍ ته، دوطن د زړه داغونه
لا کیږدۍ هغه کیږدۍ دي، چې پې تېرې سل پیړۍ دي
پېځول لا دوزغنو، د کوچي لا هغه خونه
دا انسان باید آزاد شي، یو ځل وخاندي او شاد شي
دا هېر شوی باید یاد شي، ظالمان شي سرنګونه
لا ګا لي یې له ناکامه، له آغاه تر انجامه
د ړانده آسمان ځورونه، د کاڼه حاکم ظلمونه
دغم ځلي باید وران شي، پې ورسم یاغي توفان شي
وحشي خان عاجز انسان شي او هوار شي لوړ ترجونه
د کلا له لوېشتې لوېشتې، شي دزور کمبله ټوله
شي ټا ټوبی دبزګرو، بزګران شي سره وروڼه
دغنمو طلایي سین، دملاک دزړه هلاک شي
یو ځل وخاندي بزګر ته دا سور سین سره یې موجونه
د کښتو په سره دریاب کې سمه سا واخلي دا سوی
شپبه وغوړوي لمر ته خپل آزادتن او وهڼونه
د موګرو په تیاره لار بر ېښنا وغځوي مزي
په نامېندو زړو خواره شي دامید زرین وزرونه
د بزګر دژوندون ځاله ډوبه ډوبه شي خوښۍ کې
پکې ډک شي تش جامونه، پکې تش شي ډک خمونه
داویرجن ماښام برات شي، دا غمجنه ورځ اختر شي
په دې وچو دښتو راشي دشنېلیو دریابونه
دجوار ډوډۍ لنده شي دعزت په سپینو پیو
لیږ روښانه شي لیږ پاکه د پیړیو ره خونه
زیار ایستونکې را بیدار شي، په رازونو خبردار شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

همغوی جوړوي لارې ، همغوي باسي پلونه
هر پاڅون يې آبادي ده، هرغورځن□ يې آزادي د ه
هرآواز چې رااوباسي، غورځوي تور زندانونه
له دوی بل چېرې چې اوردی،له دوی جل□ چېرې چې شوردی
پې توده فضا دځمکې، پې رانه واړه ښارونه
دوی ضامن دآزادۍ دي، معماران دآبادۍ دي
په دوی گرم سنگرونه، په دوی ښکلي نهضتونه

كابل ۱۵ر۴ر۱۳۵۳

دزردشت دښار پسرلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا د بلخ په شنه ور شو کې، دلا له په درمندو کې
ده ور کړې لېونو ته د بها ر سا قي بلنه
بیا بان خوله خوله دی ، د تا زه بارا ن له او ښکو
د ور.مو سپېځلي سین کې، دغوټۍ جامه نو نه
غوړولی په سارا کې بهار فرش درنګینه وو
زړه ځمکه ځوانه شویې هرقدم چکن چکنه
دبخدي په کنډوالو کې ګام په ګام د ګلو شور دی
شرنګوي د ګلو پاڼې دعاشق نسیم لمنه
وریځې ګل شي بیا سنبل شي د مار مل دغره په ټنډه
ریدي خېژي په بامونو ، خاټول وزي له دمنه
له رنګین ا فق نه اخلي جا دو ګر ما شام مچکې
په پستو پستو ور.مو کې عقل وړي له عقل منه
لمر چې کوز شي ډوبېدو ته ته به وایې د اورتوپ دی
یا عا شق زړه د غروب دی، را وتلی دی له تنه
یا دسرو ګلو له مو جه را بعې را پورته کړی
د وفا په وینو لژند خپل یا غي سر له کفنه
ته به وایې له آسمانه اوربډلي سره ګلونه
یا مجنون ده غوړولې په شنېلیو خپله ینه
یا سره توره دچنګېز ده را وتلې بیا له تېکي
چې خوټېږ.ي زړې وینې په بخد ي کې لاتر ننه
یا لمبه دنو بهار ده دلاله په اوغلو کې
یا زردشت په سجده پروت دی په سکروټو کې دننه
یا سرې وړانګې له جنته یزدا ن لوني پر ګلونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا توی شوی پر جهان دی جهنم له اهرمنه
دسرو گلو شا ته ښکاري د البرز بخملي ناوې
لکه پېغله چې پرته وي دوصال په سره بړستنه
پاس له څوکو را شېوه دي تورې وربځې ړنګې ړنګې
لکه پرې چې ږدي په تیو خورې څنې شل کلنه
په بېدیا کې سره خاندي سپین ګلان له سرو ګلانو
په باغو کې لاس تر غاړه بنفشه له یاسمنه
شنې غونډۍ په ګلو ډوبې ، پې خورې زېړي پټارې
ته به وایې زېړ قیطان دی دپسرلي په شنه چپنه
په دې ښکلي شنه وطن کې، ددې خاورې په لمن کې
کا شکې ګل دبیابان وای یا دشنو درو یوه ونه
یا باران دپسرلي وای اوربدای په تږیو ځوځو
جګېدای له هره ځوځه دغوټیو یوه ونه
په دریاب کې یوه څپه وای یا په وربځو کې لمبه وای
دغو مړو ته مې ښوولای د ژوندیو خوځېدنه
جګي جګي ساقي راکه، سره اورونه مهیا که
مرور یار راپخلا که ، چې پې وچښو یو څو منه
ورکوه یې ورکوه یې،مستوه یې مستوه یې
خندوه یې خندوه یې، له سپېدو تر ماخوستنه
تشوه دخم اورونه،تودوه ساړه جامونه
چې دا یخې شپې یونسي، سور ارمان له ارمانجنه
چې دمیو په مستۍ کې داجهان لمبه لمبه شي
چې دسرو ګلو په سین کې دا فضا شي سره بخونه
چې دسر له سودا خلاص شي سودایي دتورو زلفو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دعشق په سوي اخته کا دمطرب سینه دننه
ګوندې نوي کړي تارونه دزاړه رباب په ستوني
ګوندې سر کړي په نغمو کې یوه نوې ازموینه

بلخ ۱۲ر۲ر۱۳۵۴

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library